

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego
wraz z dodatkami porannymi:
W Warszawie: rocznie
rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50,
kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesię-
cznie kop. 75.
Za odnośnienie do domu dopłaca
się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: rocznie rs. 12, półrocznie
rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesię-
cznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie
rs. 1 kop. 50.

Numer pojedynczy bez doda-
tku kop. 5; dodatek poranny
kop. 3.

Dziś: Marek P. M.
Wtorek: Agatona P. M.
Środa: Higina i Honoraty.
Czwartek: Arkadiusza M.

Wschód słońca o godzinie 8-ej minut 12.
Zachód 3-ej 56
Długość dnia godzin 7 44
Przybyło 0 6

Wschód księżyca o godzinie 2 minut 25 w.
Zachód 7 22 r.
Wysokość wody na Wiśle st. 3 c. 1 (st. 3 c. 2).
Dziś o godzinie 2-ej po poł. zimna 12°.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz
garmonowy albo jego miejsce
pierwszy raz 25 kop. każdy na-
stępny raz kop. 20.

Nekrologia: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za
jeden wiersz petirowy albo jego
miejsce pierwszy raz 10 kop.,
każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia za jeden wy-
raz po 2 kop. każdy raz, ogłosze-
nie minimum 20 kop.

Nadstane za jeden wiersz
garmonowy rs. 1.

Ogłoszenia do *Kurjera* przy-
muje także Biuro Rajchmana i
Frendlera, ulica Senatorska.

Piątek: Weroniki P.
Sobota: Hilarego Bisk.
Niedziela: Pawła Pust.
Poniedziałek: Marceliego P.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, a nadto wychodzi
stałe w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej po południu.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Ło i kantor własny. Piotrkowska 7251, telefonu nr. 313.

KALENDARZ

Imiona słowiańskie: Dziś Władysława, jutro Dobrosława.

Zgromadzenia: Posiedzenie członków sekcji III-ej przemy-
słu rolnego Towarzystwa przemysłu i handlu. (Gmach Mu-
zeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—7½ wiecz-
nem.)

Wystawy stałe: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych.
(Krak.-Przedm. № 15—od 10-ej rano do 4-ej po południu.)—

Wystawa obrazów Krywulca, (Hotel Europejski—od 10-ej
rano do 8-ej wieczorem.)—Wystawa obrazów spółki malarzy
i rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat № 27—od 10-ej rano do 7½ wiecz.)

Wystawa etnograficzna. (Krak.-Przedm. 17—od 10-ej rano do
4-ej po poł.)—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego
i rękodzielniczego krajowego. (Gmach Muzeum przemysłu
i rolnictwa na Krak.-Przedm. № 66—codziennie od 10-ej rano
do 4-ej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-ej po
południu. Wejście bezpłatne.)

Teatry: Wielki: dziś „Syrena”, „Rycerskość wieśniacza”
z udziałem p. Oktawjusza Nouvelli) oraz „Wieszczka lalek”;
jutro „Lohengrin” (z udziałem panny Assanty Lantes i p.
Oktawjusza Nouvelli); — Rozmaitości: dziś „Flirt”; ju-
tro „Wejście w świat”; — Mały: dziś „Zołnierze Ludwika
XIII-go”; jutro „Zołnierze Ludwika XIII-go”. (7½ wiecz-
nem.)

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-ej zrana, w kapli-
cy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha
(po-paulińskim) odprawiona będzie ku Jej czci uroczysta
wotywa.

— Jutro, o godzinie 10-ej zrana, w kościele św. Fran-
cisza Serafińskiego (po-franciszkańskim) odprawiona bę-
dzie solenna wotywa z wystawieniem N. Sakramentu i pro-
cesjami ku czci św. Antoniego Padewskiego.

— W kościele św. Kazimierza (panien sakramentek)
jutro przypada całonocne nabożeństwo odpustowe z nieu-
stannym wystawieniem N. Sakramentu ku uczczeniu uro-
czystości Trzech Króli. W czasie nabożeństwa członko-
wie arcybractwa Nieustającej adoracji Przenajświętszego
Sakramentu przystąpią gremjalnie do komunji św.

— W kaplicy Pana Jezusa w kościele archikatedralnym
św. Jana pojutrze, o g. 8-ej zrana, odprawiona będzie
solenne wotywa.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Po dwutygodniowej ciszy politycznej, wywołanej
ferjami świątecznymi, jutro ożywi się znowu fizjo-
gnomja całego widnokręgu zachodnio-tropejskiego:
w Paryżu otwarcie izb i początek pierwszego proce-
su panamskiego, w którym pp.: Kar. Lesseps, Ma-
rjusz Fontane i Henryk Cotta wraz z inżynierem
Eifflem będą musieli usprawiedliwić je gospodar-
stwo i lekkoduszny szafunek olbrzymimi funduszami,
który doprowadził do likwidacji i strat miljar-
dowych; w Berlinie zbierają się pojutrze na pierwsze po-
siedzenie komisja p. mentu, której powierzono
rozbiór projektu reformy wojskowej.

W samem przededniu rozpoczęcia pracy nad osta-
teczną redakcją projektu pojawia się, jako uzupeł-
nienie długiej serii artykułów *Norddeutsche Allge-
meine Ztg.* i przemówień noworocznych cesarza Wil-
helma, artykuł w czasopiśmie inspirowanym „*Der
neue Cours*” pod tytułem „*Das Ausfallsthor von Bel-
fort*”. Ponieważ opozycja przeciw projektowi ma
swoje główne gniazdo w Niemczech południowych,
artykuł obrał sobie za cel wskazanie groźnego wła-
śnie południowi niemieckiemu niebezpieczeństwa od
strony Francji. „Brama wypadowa Belfortu” otwie-
ra się ku południowi, a pozycja to—wedle argumen-
tacji fachowego autora—tak potężna, że nie pomogą
żadne fortyfikacje Renu, jeżeli Niemcy nie będą mia-
ły pod ręką silnej, liczebnej, wszelkim potrzebom
zdolnej sprostac armji.

Jutro w Sigmaringen odbędą się zaślubiny rumuń-
skiego następcy tronu księcia Ferdynanda Hohen-
zollerna z księżniczką Marią edymburską. Cesarz
Wilhelm przybywa tam dzisiaj, król Karol rumuń-
ski, który w sobotę opuścił Bukareszt z wielkim
dworem, już przybył, równie jak rodzice narzecz-
nej. Świta królewska jest wyjątkowo liczna i świe-
tna; skład jej ma tym razem szczególny charakter
polityczny. Należą do tego orszaku: prezes mini-
strów, stary Łazarz Katardziu, minister spraw ze-
wnętrzych Aleksander Lahowary, prezydent se-

natu książę Kantakuzene, prezydent izby deputo-
wanych, jen. Manu, szef zarządu dóbr koronnych
Kalindero, szef gabinetu wojskowego króla Vla-
desko, pułkownik książę Leopold Hohenzollern-Ko-
maneannu, major Kocja z pierwszego pułku strzelców,
do którego nowożeniec należy, a dalej były prezy-
dent gabinetu liberalnego, jen. Floresko i głowa dzi-
siejsza liberałów rumuńskich Dymitr Sturdza.

Pierwszy z nich był prezesem senatu w r. 1889-ym,
gdy książę Ferdynand wstępował w poczet człon-
ków tej wysokiej korporacji; Dymitr Sturdza, jak-
kolwiek przeciwnik dzisiejszego zachowawczego rzą-
du, cieszy się szczególnem osobistem uznaniem u
króla Karola, który nie należy do natur przystę-
pnych i łatwo darzących zaufaniem monarszem. Uda-
ły się także do Sigmaringen panie: Kantakuzene i
Greecano, które pełnić będą przy zaślubionej służbę
honorową.

Powszechną uwagę zwrócili na siebie ostatnie ru-
chy radykałów serbskich. Odbywają oni ciągle
zjazdy w Belgradzie, zwołują się z całego kraju do
stolicy, po całych nocach siedzą razem i nad czemś
radzą, co niepokoi i straszy rząd. Jeżeli wierzyć in-
formacjom organu postępowego *Videlo*, wobec tych
właśnie tajemniczych narad, które przypominają do-
bę z przed rokossu zajczarskiego w r. 1883 im, rząd
powołał do Belgradu na naradę poufną komendan-
tów wszystkich pułków czy dywizyj serbskich,
a półurzędowa *Zastawa* ostrzegła przed próbą powtó-
rzenia ówczesnych wypadków. Ani lud serbski nie
da się już dzisiaj obalamucić tak snadnie, jak wów-
czas, ani rząd nie będzie tak słabym i nieprzygoto-
wanym, jak za nieopatrznych rządów Milana. Most
na rzece Sawie znajdują rokoszanie dobrze zabaryka-
dowanym i nie będą mogli „w psychologicznym mó-
mencie” klęski zbiedz bezpiecznie do Austrii, Rumu-
ni lub Bułgarii.

Być zresztą może, że tajemnicze narady radykali-
stów serbskich poświęcone są tylko zbliżającym się
wyborom do skupczyny. Problem ten ważny, pozy-
cja trudna do zdobycia wobec rozterki, panującej
w łonie stronnictwa i ułatwiającej organom admini-

Z TEATRU.

Afisz wczorajszego przedstawienia, na korzyść ka-
sy artystów w teatrze Wielkim danego, sprawił nie-
spodziankę, równie przyjaciółom sceny, jak wszyst-
kim, którym sprawy literatury oryginalnej nie są
obojętne. Jordan, ów tajemniczy Jordan, który przez
lat dwadzieścia tak doskonale sekret swojego pseu-
donimu utrzymywał, pozwolił nareszcie ujawnić
swoje nazwisko, zdradzić *incognito*, które tak długo
zaciekało krytykę, prasę i ogół czytelników.

Dwadzieścia lat już mija od czasu, jak się pojawi-
ły „Wędrowki delegata” w *Tygodniku ilustrowanym*,
które od razu wyrobiły swemu autorowi poczesne
miejsce w naszej literaturze, bo, przy doskonałej zna-
jomości stosunków wiejskich, choć czasem i chłosta-
ły wady i śmieszności ziemian bieżem lekkiej satyry,
to jednak humor był w nich prawdziwie swojski, nie
kłuł zbyt ostro, nie ranił nikogo i taka jakaś szcze-
rość, prostota, taka pogoda w poglądach na ludzi i
ich sprawy w nich widniała, że czuć było ze wszyst-
kiego, co Jordan napisał, oprócz talentu i werwy po-
wieściopisarza-humorysty, jeszcze jakieś wyjątko-
wo jasne usposobienie.

W parę lat po „Wędrowkach delegata” ukazała
się pierwsza komedia, a właściwie obrazek Jordana
na scenie. W tym pierwszym swoim utworze dra-
matycznym p. t. „Koneserzy” rzucił Jordan od nie-
chęcia z natury kreślony szkic jarmarku w Łowiczu
na scenę. Od niechęcia, powiadam, bo sobie wiel-
kiego trudu z intrygą ani akcją nie zadawał. Cho-

dziło mu tylko widocznie o podobieństwo i wierność
rysunku równie dla obrazka, jak licznych figur, któ-
re do niego wprowadził.

Masa szczegółów za to, pozbieranych skrzętnie,
przedstawia ciekawy dokument dla tych, którzy na-
wet z tradycji owych ludnych, gwarliwych, często
hulaszczo-pijackich, a nierzadko i szulerskich zja-
zdów nie znają. Jordan z właściwą sobie pogodą i
łagodnym humorem ośmieszał w tym obrazku tylko
końskich koneserów, facjendarzy źle dobranych cu-
gowców, albo handlarzy podmalowanych i sztucznie
odmłodzonych rumaków. Pamiętam szczególniejsze do-
skonały koloryt pierwszej sceny „Koneserów”, tak
wiernie odtwarzający oryginał całego jarmarcznego
ruchu. Przy podniesieniu zasłony barfiarki śpiewały
jakaś piosnkę ochryplemi głosami, faktorzy przebie-
gali od jednej do drugiej grupy szlachty i chłopów,
a żydek z koskami karmelków i owoców grą w cetno
i lichu czy w loteryjkę tłum zebrany na scenie do
swoich słodkich towarów zapraszał.

Po tym pierwszym barwnym obrazku niebawem
przyszła komedia „Przy kole”, której już przypo-
minać czytelnikom nie potrzebuje, bo trzymała się
dzielnie w repertuarze do ostatnich czasów i grana
była z pół setki razy, a może i więcej, zawsze z po-
wodzeniem w Rozmaitościach.

„Błaga” trzyaktowa komedia, „Słomiany czło-
wiek”, również w 3-ach aktach, z nigdy niezapomnia-
nym Żółkowskim w głównej roli, „Polowanko”, gra-
ne na ostatni benefit genialnego aktora, wreszcie
„Partja winta” — oto, zdaje mi się, spis całkowity
prac dla sceny Jordana przez te lat dwadzieścia.

We wszystkich tych utworach widnieją te same

zalety, które tak życzliwe przyjęcie „Wędrowkom de-
legata”, „Przygodom panów Marka i Agapita” i ostat-
nio wydanemu zbiorowi obrazków i nowel zjednały.

Wszędzie motywy swojskie ułożone w intrygę bez
wielkich powikłań, traktowane czasem nazbyt szki-
cowo, ale odznaczające się zawsze świeżością tonu,
kolorytem wiernym i dosadnym, a przy humorze
i werwie, łatwością dowcipu i szczerą jowialnością
konceptu, z dobrej Fredrów tradycji czerpanego,
każdy utwór nowy sympatycznie pociągał jakimś
cieplem rodzimem, które najwybitniej indywidual-
ność autora charakteryzuje.

No, i pokazało się wreszcie, że ten pocziwy, ser-
deczny Jordan, któregośmy tak szukali wśród zie-
mian różnych okolic kraju, to Julian Wieniawski,
równie dobry teoretyk, jak praktyk rolny, bra
Henryka i Józefa, dopełniający w literaturze arty-
stycznej pary wirtuozów i kompozytorów, słynnych
w świecie muzycznym. Dziś tajemnicza wyjaśni-
na i zebrana wczoraj w teatrze publiczność kilka
krotnie zmuszała autora „Wśród lasu”, ażeby w od-
powiedzi na wywoływania i liczne oklaski przyszedł
po nowej sztuce stwierdzić swoją tożsamość, dla
ogółu tak sympatyczną.

„Wśród lasu”, to także bardzo udatny obrazek
w tym samym rodzaju, co „Polowanko”. Rzecz
dzieje się naturalnie na wsi i to w takiej szczęśliwej
okolicy, w której się i boru trochę zachowało i na-
wet z rogaczem w leśnej gęstwinie spotkać się mo-
żna. Maż pani Ireny żyje tam sobie szczęśliwie be-
wielkiej troski przy młodej i ładnej żonceczce, a choć
już rok cały len przedzie u stóp swojej Omfalji, do-

stracji zapanowanie nad wolą ludu. Powszechnie przyznają, że stronnictwo było źle kierowane przez Pasicza, skoro garstka przeciwników zdołała wyrzucić je z siedziby i pozbawić wszelkiego gruntu w społeczeństwie.

W Sudanie znowu ruch się wszczyna. Kiedy kalif Abdullah wysłał część wojska do Lado na spotkanie przybyłej tamże wyprawy Kerkhovea, pojawiły się hufce jazdy sudańskiej na wielbłądach, należące do sił Osmiana Digma, znowu w okolicy Wadi-Halfy, usiłując zdobyć wieś i fort Gemai Larras; egipcjanie wszakże pod dowództwem oficerów angielskich odparli ich zwycięsko, acz z poważnymi stratami w ludziach. Egipski oddział na wielbłądach zetknął się podczas ścigania tej jazdy sudańskiej u studzien Ambigolu z większym oddziałem mahdystów i stoczył krwawą bitwę. Zdaje się po gwałtowności walk i sile zaangażowanej po stronie derwiszów, że jest to początek obmyślanej z planem akcji, mającej na celu zdobycie Wadi-Halfy. Wodzem derwiszów jest Hammula.

W prowincji abisyńskiej, Tigre, wybuchła znowu wojna domowa. Ras Mangasza i Ras Alula, obydwa sprzymierzeńcy Włoch, poróżnili się z sobą i stoczyli bitwę, w której Ras Alula ujrzał się pokonanym. Ras Mangasza jest, jak wiadomo, synem naturalnym zmarłego króla Abisynji, Jana, i był przez tegoż w chwili zgonuznaczony na tron Abisynji. Dzienniki włoskie zadowolone są z tego współzawodnictwa wielkorządów abisyńskich, zabezpiecza to bowiem ich pozycję, dotąd bardzo wątpliwą, w Masawie.

Br. Z.

Wystawa prób.

Jednym z objawów dojrzewania naszego przemysłu, liczenia się producentów z warunkami ogólnie przyjętymi w handlu i wymaganiami klientów, jest otworzona przed kilku laty w Warszawie stała wystawa prób i wzorów. Może być, iż o zorganizowaniu jej należało pomyśleć o wiele dawniej, może być, iż w danej chwili nie jest ona jeszcze ani dostatecznie obsłużoną, ani reklamowaną; niemniej widocznym jest również, iż sfery interesowane oceniać poczynają coraz więcej jej znaczenie, a reprezentacja, kierująca sprawami wystawy, o dalszym jej rozwoju myśli szczerze.

W przeświadczeniu tem utrwaliło nas wczorajsze posiedzenie ogólne uczestników wystawy, na którym roztrąsana była głównie sprawa agentury handlowej, do której utworzenia delegacja wystawy pragnie obecnie przystąpić.

Wątpliwości nie ulega, iż wystawa prób, jako zadokumentowanie sił przemysłu miejscowego, sama przez się zadania nie wypełnia. Konkurencja, którą na polu pracy wytwórczej wszędzie spotykamy, domaga się jeszcze od producenta czego innego. Żąda ona wszelkiego rodzaju ułatwień i pomocy bezpośredniej w zawiązaniu i utrzymaniu stosunków handlowych, tem bardziej, że kupiec, niewolnik gustu i zachęcen

brze mu przy niej i z pewnością z pod jej małego pantofelka głowy na świat boży nie wychyliłby, gdyby go w knieję nie pociągnęła namiętność myśliwska. Brzydka, szkaradna namiętność, przynajmniej w oczach młodej mężatki, która uwzględnić nie chce, że nim się maż do wiernej dla niej służby zobowiązał u stóp hymenu, już dawno przedtem Nemrodowi przyjaźń dożgonną ślubował.

Pani Irena skarży się na przeniewierstwo męża i opuszczenie swoje w guszy leśnej, w cienistym zagajniku, gdy oto złośliwy Faun czy Satyr koźlorogi rzucił jej na pastwę zbłąkanego myśliwca, pana Wacława, który tak samo, jak maż Ireny, odbiegł młodej żony w domu i w krwiożreżnej pasji za lisem po kniei goni.

Młoda mężatka i lekkomyślny żonkoś flirtują trochę z sobą, a że w takiej szermierce kobieta zawsze zręczniejsza, a mężczyzna, szczególnie myśliwy, łatwo się stropić może w pogoni za zwierzyną, więc biedny Wacław staje się ofiarą złego humoru pani Ireny i spudlowawszy w skierowanym ku niej w dożaźnem wyznaniu afekcie, wysmiany przez nią złośliwie, po lekkiej nauce, wraca do swojej żony z uszami w dół i nosem na kwintę, gdy pani Irena biegnie do męża, który właśnie celnym strzałem rogaça położył na miejscu. Oto i cały milutki obrazek sceniczny, udatnym wierszem naplany przez Jordana, w myśl autora wesoło, żwawo i z humorem grany przez panią Ludową i pana Prażmowskiego. Jest to bardzo wdzięczny drobniak, który przyjemnie urozmaici repertuar teatru Rozmaitości, bo choć i w Wielkim teatrze „Wśród lasu” spodobało się zebranym, to jednak w mniejszych ramach finezja gry pani Ludowej, dowcip autora, wiersz łatwy i poprawny zbliższy jeszcze lepiej i korzystniej na mniejszej scenie ocenić się dadzą.

A teraz, ponieważ już incognito Jordana zdradzo-

publiczności, z temi samymi wymaganiami zwraca się do producenta.

Miedzy innymi przywykli już do tego, że nie on producent, ale producent jego szukać musi, a znalazłszy, uwzględnić te wszystkie korzyści, jakie z zawiązanego stosunku zapewnić mu może.

Rola pośrednika w tem zetknięciu jest często decydująca. Najstarsze i najzamożniejsze firmy bez pośrednika się nie obchodzą, cały zaś legion komiwożerów, obiegający Europę i nawiedzający zarówno kraj nasz, świadczy dowodnie, iż pomoc taka musi być korzystną.

Wystawa nasza, reprezentująca przeważnie interesy średnich producentów, za ubogą jest, ażeby rozporządzała zastępem tego rodzaju pośredników; wzamian wszakże Warszawa sama, jako punkt handlowy i dominujący w pewnych gałęziach przemysłu, ściągając ku sobie licznych nabywców, przybywających tu w celu różnych zakupów.

Wystawa prób jest już dziś dla nich pewnym punktem atrakcyjnym, trzeba wszakże, ażeby orjentować się oni w niej mogli, ażeby wiedzieli, z kim traktować, do kogo się w danej chwili odwołać.

Ztąd to rodzi się potrzeba utworzenia specjalnej agentury i obsadzenia jej przez kogoś takiego, co wyłącznie interesów wystawców będzie pilnował.

Delegacja na stanowisko to proponuje p. Winnickiego, jako człowieka fachowego, ze sprawami handlowymi i stosunkami tak zagranicą jak i cesarstwa obeznanego. Kandydat obowiązuje się: prowadzić interesy tylko z tymi producentami, którzy są uczestnikami wystawy stałej; pobierać od nich stałe komisyjne przez delegację wystawy zaaprobowane, stosowne naturalnie do działów różnych przemysłu, ale niższe od norm zwykle praktykowanych w handlu miejscowym; wreszcie załatwiać incaso wystawy bezpłatnie. Nadto w charakterze kontroli nad czynnościami swymi zobowiązuje się do prowadzenia, prócz zwykłych ksiąg handlowych, księgi umów przez siebie zawartych z których składać ma zarządowi co pewien czas sprawozdanie. Wreszcie akceptuje żądanie delegacji wystawy sprawdzania ksiąg i sprawozdań agentury z tem tylko zastrzeżeniem, ażeby z liczby trzech członków przez delegację wyznaczonych służyło mu jeszcze prawo wybrania jednej, której swoje księgi i korespondencje przedstawi.

Wzamian p. Winnicki nie stawia delegacji żadnych szczególnych wymagań. Pragnie zaakcentowania wyraźnego, jakie stanowisko wobec wystawy zajmuje; pozwolenia używania tytułu: agenta, czy agentury wystawy; rekomendowania siebie kupcom, przybywającym dla transakcyj do Warszawy; pośredniczenia we wszystkich interesach, o których załatwienie nabywcy do zarządu wystawy zgłaszać się będą.

Dodać nakoniec należy, że umowa z panem W. zawartą będzie na czas nieokreślony, t. j. że zarządowi wystawy służy prawo rozwiązania jej każdego czasu za półrocznem wypowiedzeniem.

Na tle projektowanej umowy toczyły się przewa-

ne, i ja pozwolę sobie pewnej małej niedyskrecji względem autora, który, co prawda, uczciwie się przyznał do swojej tożsamości i złożył hojną ofiarę ze swej pracy na rzecz kasy artystów sceny, ale za to złośliwie ukrył ostatni swój utwór w tece i nie chce go z niej wydobyć, według mnie, z wielką krzywdą dla sztuki. Utworem tym jest komedia pięcioaktowa pod tytułem „Dla dobra ogółu”. Miałem sposobność czytać ją w manuskrypcie i poznać jako utwór stanowiący zwrot nowy w talentie Wieniawskiego, zakrojony szerzej, z poważną tendencją społeczną. Ma ta komedia wszelkie warunki sceniczności, przynajmniej tak mi się wydało z czytania, i przedstawia poważny materiał do dyskusji o wielu kwestiach, które w niej autor porusza, przy charakterystyce figur pełnej i psychologii, na głębszej obserwacji życia opartej. Zdradzając tu i tę ostatnią tajemnicę Jordana, nie robię tego dla reklamy najnowszej jego komedji, której znany i uznany autor nie potrzebuje weale tylko pisać to, co wiem o sztuce p. t. „Dla dobra ogółu”, mój obowiązek względem literatury dramatycznej oryginalnej wypełniać. Wieniawski tak się przyzwyczaił ukrywać zasługi literackie Jordana, że ta zbytnia skromność może go powstrzymać od wypuszczenia z teki utworu, który, rozszerzając zakres jego pracy dla sceny, niezawodnie pole komedji społecznej pod uprawę zasłużonego i tak utalentowanego pisarza, a przytem wytrawnego znawcy naszych stosunków ekonomicznych podda w całej pełni. Dla dobra ogółu to pierwszy krok na szerokiej i bogatej niwie tak mało u nas uprawianej komedji społecznej we właściwym słowa znaczeniu. Oby plon obfity ten nowy kierunek pracy przyniósł jak i dawne firmie ustalonej Jordana-Wieniawskiego.

Razimierz Zalewski.

źnie obrady wczorajszego posiedzenia, na którym ze strony uczestników zabierali głos pp.: Leppert, B. Berson, Wiślicki, Sulistowski i inni, ze strony zaś delegacji pp.: B. Werner, Olchowiec i Piotrowski.

Wystawcom szło głównie o to: ażeby zawarta umowa nie służyła obejmującemu agenturę za punkt wyjścia do faworyzowania interesów jednych, a działania na szkodę innych wystawców; delegacja zaś tak ze strony ogólnego stanowiska handlowego, jako też poszczególnych punktów kontraktu wyjaśniła, iż przypuszczenia podobne ostać się nie mogą.

Poruszono jeszcze przy tej sposobności kilka kwestyj, dotyczących etyki handlowej, jak wiadomo w zasadach swych dość chwiejnej i nienijętej—w rezultacie wszakże projekt umowy utrzymał się całkowicie, i jak sądzimy, nie bez korzyści dla sprawy.

Zaznaczyć tu jeszcze należy, iż wystawa stoi już obecnie o własnych siłach, że rachunki jej za rok sprawozdawczy nie wykazują żadnego deficytu, a wpływ roczny, przenoszący 2,000 rs., jest dowodem, że nawet okres pierwotnego jej istnienia nie był dla wystawców bezpłodnym, skoro liczba jej klientów ciągle się zwiększa.

Ogółem wystawców jest obecnie 108. Delegacja, kierująca jej sprawami, składa się z siedmiu członków: trzech z urzędu i czterech z wyborów. Do pierwszych należą: prezydujący w sekcji handlowej p. Br. Werner, sekretarz warszawskiego oddziału p. Leski i sekretarz sekcji rzemiosł p. Keppe; do rzędu wybranych pp.: Stan. Natanson, Konrad Olchowiec, Wład. Pfeifer i Bron. Michalski.

W ocenie pracy p. Wernera około dobra wystawy, zebranie uczestników zastrzegło sobie dalszy jego udział w delegacji, nawet w razie, gdyby charakter ten przestał mu służyć z urzędu.

Ig. Ch.

Królowa-wygnanka.

W ciekawym artykule, poświęconym losom Carmen Sylvy a pomieszczonym świeżo w *Nouvelle Revue*, Piotr Loti, jak wiadomo, jeden z ulubionych autorów królowej Elżbiety, opowiada nam barwnie przebieg odwiedzin swoich, składanych na dworze bukareszteńskim.

Jednym z epizodów opowieści tej jest ustęp, omawiający głośny romans panny Vacaresco, zdaniem najmłodszego z akademików, w fałszywym do tej pory podawany świetle. Loti prostuje tedy, a właściwie burzy w części legendę, powszechnie przyjętą, zwłaszcza o tyle, o ile za-prawiała najprozaiczniejszy w świecie stosunek ks. Ferdynanda z Heleną Vacaresco przymieszką romantyzmu.

Długo jeszcze po zaślubieniu Karola Hohenzollerna, króla Rumunii, zasługi literackie księżniczki Wied nieznane były ludowi rumuńskiemu. Pierwsza to Helena Vacaresco zebraniem i wydaniem poezji królowej w nowej jej ojczyźnie rozślawiła Carmen Sylve.

Tu leży źródło przyjaźni, jaka niebawem złączyła królową z panną jej honorową.

A jednak uczucie temu pierwsza tylko z wymienionych oddała się całem sercem, królowa to przez wdzięczność pragnęła utworować drogę do tronu towarzyszące swojej. Myśl małżeństwa ani od księcia nie wyszła, ani od panny Vacaresco, powzięła ją królowa sama. Ona to skombinowała ów romans, tak bardzo odpowiadający jej aspiracjom poetycznym, i popchnęła młodych ludzi ku sobie, stawiając przed oczyma damy dworskiej złudne obrazy wielkości i rozbudzając jej ambicję.

Przez dwa miesiące dwór cały wrzał pod wrażeniem niesłychanego wypadku. Wysokie sfery towarzyskie stolicy poprzestawały do tej pory jedynie na śledzeniu postępów i omawianiu głośnej przyjaźni literackiej. Wiedzianno, że panna Vacaresco nazywała Carmen Sylve: „mon Reine”, ta ostatnia zaś pierwszą: „mon petit”, ale nie przypuszczano, aby się położenie rzeczy tak nagle odmiennie miało. Zresztą król niczego nie dostrzegał, a przynajmniej udawał, że się niczego nie domyśla.

Co do księcia, ten, przy wrodzonej sobie nieśmiałości, nigdyby się nie był sam oświadczył, gdyby nie królowa, którą myśl związku tego coraz bardziej unosiła, i nie panna Vacaresco, która nie zdawała sobie sprawy z trudności, jakie ją miały spotkać.

Młoda ta, 28-letnia dziewczyna, przyzwyczajona sądzić o rzeczach trzeźwo a zimno, należąca do jednej z pierwszych rodzin w kraju, której członkowie najwyższe własnie zajmowali stanowiska, wyobraziła sobie i uwierzyła, iż dość jest silna, aby nie zważać na zażdrosć i opozycję otoczenia. Ufna w pozorną obojętność króla, zaczęła nawet jawnie nadzieje swoje i zamiary odsłaniać.

Następujące zdarzenie tłumaczy jasno, do jakiego stopnia Helena Vacaresco pewną była powodzenia.

Żona jednego z posłów zagranicznych przybyła z odwiedzinami do królowej. Przyjęła ją „mon petit” i to przyjęła, zajmując fotel „mon Reine”, zabawiając gościa rozmową w oczekiwaniu na pojawienie się Carmen Sylvy.

Lekki szmer w sąsiedniej z salonem galerji zwrócił uwagę gościa.

— To nie—rzekła na to panna Vacaresco—to Ferdynand przechodzi.

Aż oto wniósł się do sprawy rząd. Jeden z ministrów, dziś jeszcze czynnych, zapytał wręcz króla, azali sprzyja zamiarom królowej, bo jeżeli tak, zmuszony jest oświadczyć, iż ks. Ferdynand jedynie jako prywatna osoba zaślubić mógłby pannę Vacaresco, kraj bowiem nie ścierpiałby rumunki na tronie.

Oświadczenie to wywołało energiczne wystąpienie króla. Ks. Ferdynand wysłano do Sigmaringen, królowa zaś, opierająca się zerwaniu projektowanego związku, pod pozorem nagłego zaslubienia wyjechała do Pallanza, ale w towarzystwie „mon petit”.

Przez pewien czas przypuszczano, iż ks. Ferdynand rzecze się praw do tronu, wymieniano nawet nazwisko następcy. Ale podróż, jaką odbył po wyjeździe z Sigmaringen, odmieniła położenie sprawy z gruntu.

Intrygowano jednak jeszcze w Pallanza, tak, iż król sam zmuszony był udać się do miejscowości tej, gdzie udało mu się wreszcie skłonić królową do oddalenia od siebie panny Vacaresco.

Wygnanie Carmen Sylvy nie było dobrowolne, pobyt jej w Bukareszcie, wzburzonym ostatnimi wypadkami, prawie że stał się niemożliwym. Tem mniej wydawałoby się właściwym w chwili zaślubin ks. Ferdynanda z księżniczką Edymburską.

Więzy zresztą, łączące królową Elżbietę z Rumunją, nie należały nigdy do najtrwalszych i bodaj czy zajęta pracami literackimi Carmen Sylva spostrzegła się kiedy, że 20 lat przecie panowała narodowi całemu.

Bo że chłop rumuński, a nawet bojar nie spostrzegł tego, to pewna.

(=)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Mosk. wiad. donoszą, iż w r. b. ministerjum sprawiedliwości zamysła złożyć w radzie państwa wykonane projekty nowych kodeksów: kryminalnego, cywilnego i handlowego.

— Według informacji Mosk. wiad., istnieje projekt otwarcia w r. b. przy sądach okręgowych specjalnych wydziałów handlowych, które mają zastąpić sądy handlowe. Te ostatnie podobno mają być skasowane.

— Birż. wiad. dowiadują się, iż na jarmarku w Niżnim Nowogrodzie ma być ustanowiony dodatkowy podatek: od kupców pierwszej gildji 75 rs., od drugiej 25 rs., od komisantów i agentów handlowych 4 i 2 rs.

— Petersb. wiad. dowiadują się, iż istnieje podobno projekt otwarcia banku eksportowego do handlu zbożem. Bank, mający rozporządzać bardzo znacznymi kapitałami, miałby swoje oddziały we wszystkich większych ogniskach handlu zbożowego.

— Dochodzi nas wiadomość, iż przed dojściem do skutku budowy elewatora przez zarząd kolei nadwiślańskiej, zarząd kolei południowo zachodnich ma zbudować elewatory w granicach Królestwa Polskiego, w gub. łomżyńskiej, w pow. szemczyńskim przy krańcowej stacji Grajewie. Wprawdzie początkowo przy planowaniu budowy elewatorów na liniach południowo-zachodnich budowa w Grajewie nie była projektowana, gdyż dotychczas wywóz ziarna skierowany był ku Odesie, gdy jednak w ostatnich latach wywóz z Odesy systematycznie się zmniejsza z pewną przewagą wywozu do Prus przez Grajewo, pomyślano o przygotowaniu obszerniejszego pomieszczenia na zapas ziarna, przeznaczonego na eksport lądowy. Frachtowanie ładunków zboża ze stacji, położonych poniżej Kowla do Królewca, odbywało się dotychczas bezpośrednio, w miarę zażądania agentury zbożowej kolei południowo-zachodnich w tem mieście; ażeby jednak agentura mogła swobodnie dysponować większym zapasem zboża, ma być wystawiony elewator średniej objętości w Grajewie przy stacji przeładunkowej na tory pruskie. W tych czasach ma być wyjednanie odpowiednie pozwolenie. Wiadomość ta zapewne będzie nieobojętną dla ziemian północnej części gub. łomżyńskiej, południowej suwalskiej i przyległych powiatów gub. grodzieńskiej.

— O przebiegu u nas epidemii cholery ogłoszone zostały za ostatnie dni następujące dane:

	Przy- było	Wydzo- wano	Zmar- ło	Pozo- stało
W m. Warszawie:				
D. 4-go stycznia:	1	—	—	5
D. 5-go "	—	—	—	4
D. 6-go "	—	—	—	5
W gubernji łomżyńskiej:				
D. 30 i 31-go grudnia:	—	2	—	4
W gubernji płockiej:				
D. 29 i 30-go grudnia:	5	1	2	5
W gubernji radomskiej:				
D. 30-go grudnia:	3	—	1	7

— Prokuratorja Królestwa Polskiego ogłasza spadki, wakujące po zmarłych w r. 1887-ym, Józefie Lucjanie Onyszkiewicz i Janie Baltazarze Staszewskim, oraz po Benedykcie i Leokadii 1-o voto Skal-

skiej małżonków Czełuscińskich, zmarłych w Warszawie w r. 1877-ym.

— Na wczorajszym posiedzeniu zarządu do grona członków rzeczywistych zapisano pana Jakuba Mayznera z Warszawy. Zatwierdzono też sprawozdanie i bilans za rok ubiegły. Ten ostatni, pomimo znacznych nakładów Towarzystwa na propagandę w roku ubiegłym, zamyka się znowu przewyżką dochodów nad wydatkami. Podniesiono myśl wprowadzenia losowań wyrobów z jedwabiu krajowego, na dorocznych marcowych ogólnych zebraniach Towarzystwa, która też, jeżeli nadzwyczajne przeszkody nie zajdą, już w bieżącym roku w czyn wprowadzona zostanie. Skonstatowano smutnie o wytrwałości w dobrych zamiarach świadcząca okoliczność, że wielu jeszcze członków za rok ubiegły zalega ze składką.

— Posiedzenie miesięczne komitetu damskiego, istniejącego przy oddziale warszawskim Towarzystwa opieki nad zwierzętami, odbędzie się w d. 10-ym b. m., o godzinie 8-ej wieczorem w lokalu oddziału, ul. Zielna nr. 19.

— Pani Leonja Iżycka, zaproszona na opiekunkę ochrony nr. 27-my (św. Pawła), imienia Zbyszewskich, złożyła na ręce naczelnika sekcji ochrony, p. Szymona Krzeczakowskiego, rs. 500 na utrzymanie pomienionego zakładu.

— Na przedstawienie rady miejskiej dobroczynności publicznej ministerjum zatwierdziło dra Frauc. Jawdyńskiego na stanowisku ordynatora oddziału chirurgicznego szpitala Dzieciątka Jezus.

— Prof. Marcei Nencki, który w przejeździe z granicy bawi w naszym mieście, w nadchodzący wtorek przemawiać będzie w tutejszem Towarzystwie lekarskiem o środkach dezynfekcyjnych przy cholery.

— JE. ks. Michał Nowodworski, biskup djeezji płockiej, przybył do Warszawy i zatrzymał się w domu pod nr. 32-im przy ul. Leszno.

— W dniu wczorajszym przyjechał do Warszawy główny kontroler kolei terespolskiej rz. r. st. Smitton; wyjechali zaś: senator r. t. Jureniew do Siedlec i dyrektor gimnazjum radomskiego Smorodzinow do Radomia.

— Z teatru.

* Repertuar teatru Wielkiego zapowiada na jutro „Lohengrina“ Wagnera z udziałem panny Lantes i p. Nouvelli.

* Teatr Rozmaitości daje jutro po raz siódmy komedję Przybylskiego „Wejście w świat“.

* W teatrze Małym jutro po raz szósty operetka Varney'a „Żołnierz Ludwika XIII-go“.

* Panna Hellerówna przybyła w dniu wczorajszym do naszego miasta.

Pierwszy występ tej artystki w „Mignon“ naznaczony został na piątek.

* Baletki zawita jutro do Warszawy, w środę zaś obecnym będzie na przedstawieniu „Flirtu“.

Dla znakomitego komedjopisarza dany będzie w czwartek „Dom otwarty“, projektowana zaś na czwartek „Nauczycielka“ przeniesiona została na piątek.

Oprócz „Domu otwartego“, afisz czwartkowy zapowie drugi raz komedję Jordana „Wśród lasu“.

* Żołnierze dawani będą codziennie do piątku włącznie, w sobotę zaś teatr Mały wystąpi z nową krotkowiedłą „Podróż na Wschód“.

* Onegdajszego wieczora na przedstawieniach znajdowało się osób w teatrach: Wielkim 739, Rozmaitości 406 i Małym 533; wczorajszego zaś w Wielkim na przedstawieniu południowym 415, wieczorem 917, Rozmaitości 771 i Małym 430.

— Koncert.

Za tydzień, t. j. w niedzielę 15-go b. m., odbędzie się poranek muzyczny na rzecz Schronienia nauczycielek.

W koncercie tym przyjmą udział: goszcząca w Warszawie śpiewaczka pani Teresina Tosti, fortepianista p. Rudolf Panzer i dziewięcioletni skrzypek Artur Argewicz, który zyskał sobie tak pochlebny opinję krytyki.

Ciekawy ten program, obok szlachetnego celu, zapewnia porankowi niezawodne powodzenie.

— Archikonfraternja.

Na posiedzeniu kwartalnem ogólnego zgromadzenia członków Archikonfraternji literackiej, wczoraj w sali magistratu pod przewodnictwem protektora czynnego, rz. r. st. Adama Gaganickiego odbytem, zatwierdzone zostały wszystkie postanowienia rady gospodarczej na posiedzeniach w d. 9-ym listopada i 14-ym grudnia r. z. zapadłe, mianowicie co do przyznanych wsparć ubogim członkomponiesionych w ydatków na koszty pogrzebowe zmarłych członków, jak niemniej co do przyznanych zasiłków na pomoce naukowe pozostałym sierotom po członkach.

Następnie postanowiono wykreślić z listy człon-

ków Archikonfraternji 16 osób, które nie opłaciły składki za dwa upłynione lata oraz bieżący rok.

W końcu przyjęto na członków Arcybractwa pp.: Cezarego Danejkę, Juljana Klischa i Karola Radzińskiego.

Na posiedzeniu obecnych było 40 osób.

— Na Czystem.

W dniu wczorajszym w sali lasku spacerowego na Czystem na dochód nowo utworzonej taniej kuchni ludowej na Woli odbyło się pod reżyserją p. Cybulskiego przedstawienie amatorskie, złożone z dwóch jednoaktowych komedji: „Przed śniadaniem“ i „O Józie“ i jednoaktowej farsy „Spotkanie“.

Przedstawienie to zapewniło zaimprovizowaną widowie teatralną po brzegi.

Po przedstawieniu odbyła się tańcząca zabawa, która trwała do późnej nocy.

— U wioślarzy.

Sobotnia wieczornica w Towarzystwie wioślarskiem bardzo dobrze zainaugurowała życie towarzyskie w nowym roku.

Nadto licznie zebranych biesiadników doskonale usposobiła oświetlona elektrycznością choinka.

Wieczór rozpoczęła „Duda“ bardzo piękna koleda, a następnie zapanowała szesera i miła gawęda, przeplatana okolicznościowymi przemowieniami, oraz śpiewem i deklamacją.

Zabawa szła tak dobrze, iż dość późno można było przystąpić do rozłosowania i rozdawania fantów, w których mieściła się spora doza humoru.

— U cyklistów.

Wczorajsza zabawa dziecięca w klubie cyklistów na „Dynasach“ zapewne na długo zostanie w pamięci małych gości.

Przeszło 600 osób zebrało się w san sportowej, w której środku ustawiono olbrzymią choinkę.

Olbrzymi korowód dzieci, po krótkim pochodzie, przyszedł atak do tortów, w których ukryte były migdały tradycyjne.

Po krótkim poszukiwaniu okazało się, iż królestwo migdałowe przypadło w udziale Janince T. i Stasiowi S., którzy też w okolicznościowych szatach zajęli niebawem zaimprovizowane trony, otoczeni liczną świtą.

Następnie dzieci otrzymały z rąk pary królewskiej koperty z numerami wygranych fantów i rozpoczęła się szesera zabawa, urozmaicona monologiem i sztukami magicznymi.

Wszystkie fanty na tombolę zakupione zostały w drodze składek lub ofiarowane przez członków Towarzystwa.

Koło śpiewackie Towarzystwa przyjęło też udział w uroczystości wczorajszej.

Dyrektor koła śpiewackiego, p. Grossman, otrzymał wczoraj od członków, do niego należących, bardzo gustowną batutę.

— Bal „panieński“.

Dochodzą nas wieści z kroniki karnawałowej, że w dniu 22-im stycznia grono pań zamierza urządzać „bal panieński“.

Nazwa ta nie tylko tytułem stanowiła atrakcję dla chcących zabawić się ohocho, lecz tradycja wspomnień, wyniesionych z lat zeszłych, utrwaliła w pamięci młodzieży urok chwil, przy dźwiękach orkiestry Lewandowskiego spędzonych.

Zabawa odbędzie się w resursie kupieckiej.

— Widoki puszczy.

Ministerjum dóbr państwa zwróciło się do tutejszego zakładu fotograficznego K. i T. z zamówieniem cyklu zdjęć widoków puszczy białowieskiej.

Kartonów wielkich rozmiarów ma być ogółem trzysta i mają przedstawiać głębsze leśne, puszcze, krajobrazy zewnętrzne, grupy i oddzielne okazy żubrów, typy mieszkańców, urządzenia specjalne dla żubrów i t. p.

Całkowitą kolekcję fotografii ministerjam postanowiło wystawić na wystawę do Chicago.

— Piec dezynfekcyjny.

Budowniczy, p. Ciszewski, obmyślił piec do dezynfekcji mieszkań, a zarazem do pośpiesznego osuszania budowli murowanych.

Wynalazca model pieca przedstawił ministerjum wojny i jednocześnie zwrócił się do oberpolimajstra z prośbą o poddanie pomysłu specjalnym próbom.

— Opał dla robotników.

Zarządy niektórych większych fabryk, z powodu silnych mrozów, ustępują swoim robotnikom węgiel po cenach niższych.

Pomoc ta ma trwać do wiosny.

— Ślizgawki.

Siarczysty mróz nie odstrasza miłośników ślizgawki od ulubionej zabawy, gdyż na wszystkich torach jest wciąż rojno i gwarno.

Ślizgawka wioślarzy w ogrodzie Saskim uzyska niebawem oświetlenie elektryczne, za pomocą połączenia z teatrem drutami, przeprowadzonymi po nad

domami L. hr. Krasieńskiego, p. Lebkowskiego i hotelu Brühlowskiego.

Ślizgawka otrzyma dwie duże lampy łukowe, a budynki i kontramarkarnia lampki żarowe.

Urządzenie to kosztować będzie, prócz wydatków dziennych, rs. 700.

Na środę, d. 11-go b. m., wioślarze urządzają zabawę kostiumową na lodzie.

Wczoraj po raz pierwszy na olbrzymiej ślizgawce cyklistów na Dynasach zapłonęła elektryczność.

Lampy funkcjonowały wprawdzie dobrze, lecz gazomierz i regulator okazały się za małe dla motoru i muszą być zmienione.

W nadechdzący piątek cyklisci urządzają na swym torze pierwszą maskaradę na lodzie.

= Najeżanie.

Na ul. Bielańskiej sankarz № 1346 najeżał robotnika tramwajowego, Tomasza Wieczorka, który wskutek upadku poniósł silne obrażenia.

Wieczorka odesłano na kurację do domu, nieostrożnego zaś woźnicę pociągnięto do odpowiedzialności.

= Pokasanie.

W dniu wczorajszym w domu pod № 27-ym przy ul. Jerolimskiej piesek pokojowy ugryzł w palec swoją chlebodawczynię, p. Marię Lwową, a następnie jeszcze pokąsał Annę Szumiejkinę i Franciszkę Wywiata.

Ponieważ niezwykłe zachowanie się psa budziło obawę, iż dostał wścieklizny, zabito go przeto na miejscu i oddano czyszcicielowi miasta dla dokonania rewizji weterynaryjnej.

Osoby pokaleczone udały się na kurację do dra Bujwida.

= Nagły zgon.

W domu pod № 43-im przy ul. Nizkiej zmarł nagle wyrobnik, Konstanty Iwanow.

Ciało zabezpieczono do zejścia władz sądowych.

= Zbrodnia.

W domu publicznym pod № 3-im przy ul. Szeroki Dunaj zaszedł wypadek, który w okolicznych mieszkańcach obudził ogólną sensację.

Do jednego z mieszkań tego domu wstąpiła ze swoim znajomym niejaka Szajndla Gancwartówna.

Po pewnym czasie towarzyszy jej wyszedł, a G. znaleziono martwą, przyczem zauważono, iż ma twarz podrapaną, szyję zaś okrojoną ręcznikiem.

Ponieważ zachodził domniemanie, iż G. zamordowano, rozwinęto przeto śledztwo celem wyjaśnienia całej tej sprawy.

= Pożary.

W dniu wczorajszym wskutek zbyt silnego rozpalenia pieców wydarzyło się kilka wypadków pożaru, które na szczęście nie przybrały groźnych rozmiarów.

I tak: przy ul. Nowosensatorskiej pod № 7-ym w sklepie ubiorów męskich Borensztejna od źle zbudowanego pieca zajęły się szafy i ubrania złożone na półkach.

Zawiadomiony o wypadku oddział ratuszowy bezzwłocznie przybył na ratunek i, po wybijeniu drzwi sklepowych, ogień ugasił.

Straty są znaczne, cała bowiem garderoba uległa opaleniu i zalaniu wodą.

Sklep był asekurowany.

Przy ul. Marszałkowskiej w domu pod № 54-ym w sklepie wiktualii w Kozłowskiego, od silnie rozgrzanego pieca zapaliła się ściana drewniana.

Wszczynający się pożar przytłumili topornicy oddziału nowowiejskiego, przyczem ścianę zupełnie rozebrano.

W domu pod № 29-ym przy ul. Chłodnej w mieszkaniu właściciela domu Troetlera z tej samej przyczyny zapaliła się belka pod piecem.

Ogień ugasił topornicy oddziału mirowskiego, przyczem rozebrano piec i wyrąbano część podłogi.

+ Echa łódzkie.

Doroczny bal, urządzony staraniem opiekunek tujejszej ochronki dla ubogich dzieci na korzyść tejże ochronki, zgromadził w sobotę w sali koncertowej przy ulicy Dzielnej około 200-tu osób.

Cyfra ta wobec sympatycznego celu zabawy zawiadla oczekiwania inicjatorów, którzy spodziewali się liczniejszego poparcia materialnego ze strony łódzian.

Mimo wszakże skromnego rezultatu kasowego, bawiono się wybornie.

Przebieg zabawy sobotniej był następujący: Rozpoczęła się ona o godzinie 11-iej wieczorem polonezem, do którego stanęli wszyscy zebrani, mając na przedzie starsze wiekiem osoby. Taniec prowadził p. Śl., który następnie zdał berło wodzireja w ręce p. Wag., posiadającego już ustaloną sławę dobrego zabaw tanecznych aranżera.

Po odtączeniu polki, nastąpił kontredans, w którym wzięło udział 152 osób, ustawionych w 76 par. Pauze, która trwała całą godzinę, a wypadła około 2-iej po północy, poprzedziło kilka wirowych tańców i jeden kontredans. Po kolacji przyszedł z kolei mazur, siarczyście w 70 blisko par odtączony. Mazur trwał prawie godzinę. Zakończono bal galopadą, która rozpoczęła się o godzinie 6-iej rano i trwała do dnia białego.

Tymczasem damy na nudy uskarżać się nie mogły. Było ich mniej od panów blisko o 30 i dlatego też bardzo mało podczas zabawy odpoczywać mogły...

Szereg beneficjów w teatrze łódzkim rozpoczyna tego sezonu p. Marjan Winkler, szczerze lubiany przez publiczność naszą komik. Widowisko benefisowe wypełni komedia Bałuckiego: „Pozłacana młodzież”.

Repertuar teatru Victoria na tydzień bieżący zapowiada co następuje: we wtorek komedję Bałuckiego „Pozłacana młodzież” (benefis p. Winklera),

we czwartek komedję konkursową „Flirt” (po raz trzeci), w piątek operetkę Lecocq'a „Dzień i noc”, w sobotę i niedzielę krotoczwile Blumenthala i Kadelburga „Influenza prowincjonalna” (pierwszy raz); we wtorek komedję p. Walewskiego: „Koniki polne” (benefis p. Marcellego Trapszy).

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 10-go stycznia, o godz. 4-iej po południu, w mieszkaniu p. Antoniego Tuczyńskiego, odbędzie się roczna sesja czeladzi zgrupowania kuśnierzy warszawskich.

— D. 10-go stycznia, w rządzie gubernialnym plockim, odbędzie się licytacja na naprawę w r. b. szos w powiecie lipnowskim od rs. 5818 kop. 61; wadium wymagane w wysokości 10 %.

— D. 10-go stycznia, w zarządzie warszawskiego kantoru Banku państwa, odbędzie się licytacja na dostawę dla tegoż kantoru papieru i innych kancelaryjnych materiałów piśmiennych.

— D. 10-go stycznia, o godz. 10-iej zrana, w kancelarii komisji wojskowej budowlanej w Jablonnie, odbędzie się licytacja na dostawę dranic pod tynki na sumę około rs. 4000; wadium rs. 80.

— D. 10-go stycznia, w magistracie m. Zakrocymia, odbędzie się licytacja na sprzedaż drzewa z lasu miejskiego zakroczymskiego od rs. 1371 kop. 2; wadium wymagane w sumie rs. 138.

— D. 10-go stycznia, w urzędzie powiatowym zamojskim, odbędzie się licytacja na oczyszczanie ulic i placów w m. Zamościu od rs. 899 rocznie; wadium wymagane w sumie rs. 90.

— D. 10-go stycznia i dni następnych, od godz. 10-iej zrana, odbędzie się licytacja zastawów, niewykupionych lub nieprolongowanych w lombardzie przy ulicy Chmielnej pod № 41-ym.

— D. 10-go stycznia, o godz. 6-iej, wieczorem, w lokalu Towarzystwa ogrodniczego (przy ulicy Chmielnej pod № 14-ym) odbędzie się pogadanka z dziedziny ogrodnictwa pp. Edmunda Jankowskiego i Józefa Kaczyńskiego.

— Do d. 10-go stycznia zarząd kolei terespońskiej przyjmować będzie deklaracje na dostawę w r. b. 1200 pudów łoża wołowego lub baraniego dla tejże kolei. Ubiegać się można o całą dostawę lub jej część, lecz nie mniejszą od 600 pudów. Wadium wymagane jest w wysokości 5 % zadeklarowanej wartości dostawy.

— Sprostowanie. — W zamieszczonej w № 5-ym Kurjera wiadomości o licytacji domu № 8 przy ulicy Bugaj, nazwisko nabywcy zamiast Chrustowska, brzmi: Jadwiga Chrońska.

— **Komitet obywatelski zawiązany z powodu cholery**, podaje do wiadomości, że do rąk skarbnika komitetu wpłynęły następujące ofiary:

	przy sanu dekla- racji	miesz- czanie przez czł. komitetu	na wypadek wybuchu cholery na zewz komit.
Baranowski Ignacy dr.	50	10	100
			(tygodnio- wo) 750
Bloch Jan G.	2000	300	1000
Branicki Ksawery hr.	500	100	50
Braumann Mikołaj	25	10	10
Ks. Chelmiński Zygm.	10	3	10
Chrzanowski Ilarion	10	3	10
Kirsztot Józef	25	10	50
Kronenberg Leop.	1000	100	1000
Kronenberg Róża	1000	100	1000
Lesser Jan br.	100	10	100
Dr. Markiewicz Stanisław	5	1	5
Dr. Natanson Ludwik	100	15	300
Nowakowski Władysław	20	5	20
Poznański Maksym.	20	10	50
Scholtze Adolf	25	10	50
Szlenker Karol	200	100	1000
Szwede Ludwik	100	20	50
Roniker Wiktor hr.	20	5	25
Wojechowski Konst.	15	1	50
Włodzka Stanisław	25	10	100
Zamoyska hr. z Kronenbergów	1000	100	1000
	podp. skarbnika		
	Adolf Scholtze.		

Ofiary można składać bezpośrednio na ręce skarbnika komitetu, p. Adolfa Scholtze w lokalu kasy pożyczkowej przemysłowców warszawskich (Włodzimierska nr. 17) codziennie od godziny 9 do 10-iej zrana.

Na komitet obywatelski zawiązany z powodu cholery.

J.W. generał Starynkiewicz rs. 8.

Na Instytut moralnie zaniedbanych dzieci.

Aby mnie Pan Bóg uchronił w przyszłości od wszelkiego rodzaju nieporozumień w sklepie, składam rs. 2. A. L.

— Z powodu nieporozumienia w biurze, jako zadośćuczynienie składają pp. K. K. dla niezamożnych uczniów rs. 1 i W. W. na schronienie dla nauczycielek rs. 1.

NEKROLOGJA.

† **Ś. p. Mieczysław Parzelski,**

po długiej i ciężkiej chorobie, zmarł w dniu 7-ym stycznia r. b., przeżywszy lat 47. Wyprowadzenie zwłok nastąpi w d. 10-ym stycznia, z kościoła św. Antoniego przy ulicy Senatorskiej, o godz. 12-iej w południe na cmentarz bródziński. 92

† **Ś. p. Klotylda z Verniów Wyżykowska,**

po ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zasnąła w Bogu dnia 7 stycznia 1893 r., przeżywszy lat 50. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy przy szpitalu św. Ducha na cmentarz powązkowski odbyło się w dniu 9-ym stycznia, o czym w nieutulonym żalu pozostali mąż i siostry zmarłej zawiadamiają krewnych i życzliwych. —54—

† Dnia 6-go stycznia r. b. zakończyła życie w Moskwie nieodżałowanej pamięci

Maria z Grabowskich Jezierska,

żona inżyniera, osieracając męża i sześciorgo drobnych dzieci. Nabożeństwo za jej duszę odbędzie się dnia 10-go b. m., tj. we wtorek, o godzinie 10-iej rano, w kościele po-reformackim przy ulicy Senatorskiej, na które najbliżsi krewni zapraszają przyjaciół i znajomych zmarłej. —96—

W dniu 11-ym b. m. (we środę), jako w trzy-nastą bolesną rocznicę śmierci

Wojciecha ROGOZIŃSKIEGO,

niegdy senatora, tajnego radcy,

odbędzie się nabożeństwo za spój jego duszy w kościele św. Krzyża, o godzinie 10-iej i pół zrana. —86—

† Jutro, to jest dnia 10-go stycznia, jako w rocznicę śmierci, odbędzie się msza święta za spój duszy

Ś. p. Filipa Sulimierskiego,

o godzinie 10-iej rano, w kościele św. Krzyża, o czym pozostała żona wraz z rodziną zmarłego zawiadamiają krewnych i przyjaciół. —55—

† Dnia 11-go stycznia, jako w pierwszą rocznicę śmierci

Ś. p. z Gallów

Karoliny Genedel,

odbędzie się nabożeństwo w kościele św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim), o godz. 11-iej przed poł., na które córka zaprasza życzliwych. —91—

† W dniu 10-ym stycznia r. b., to jest we wtorek, o godzinie 8-iej zrana, w kościele powązkowskim, odprawioną zostanie msza święta za duszę Ś. p. **Aleksandra Buczyńskiego**, a to z legatu przez niegdy Rozalię Buczyńską uczynionego, o czym rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. —18—

† Szanownemu duchowieństwu za bezinteresowne oddanie ostatniej posługi zwiłkom

Ś. p. Jana Śliwińskiego,

a w szczególności WW. ks. prałatomu Dudrewiczowi za odprawienie nabożeństwa, ks. Stankiewiczowi za odprawienie nabożeństwa, ks. Pawłowskiemu za zajęcie się całą posługą kościelną, profesorom konserwatorium, chórowi katedralnemu, oraz W. Fr. Cieślowskiemu, zacementu i szlachetnemu koledze nieboszczyka za zajęcie się całym pogrzebem i wszystkim życzliwym za przyjęcie udziału w oddaniu ostatniej przysługi, składa serdeczne podziękowanie. —95—

Siostrzenica.

† **Podziękowanie.**

Księdzu Michałskiemu, rodzinie i wszystkim łaskawym towarzyszącym orszakowi pogrzebowemu i niosącym zwłoki

Ś. p. Henryka Brandla

do grobu, zbolala wdowa składa serdeczne „Bóg zapłać”. —93—

Sprawa panamska.

Spowiedź Delahaye'a.

Sygnalizowane nam telegraficznie oświadczenie Delahaye'a w *Figarze* jest bardzo interesującą spowiedzią. Oświadcza on, że na kilka dni przed podjętą przezeń w izbie demaskarada zapytało go grono przyjaciół, czy będzie miał odwagę do odkrycia wszystkiego? Gdy oświadczył, że tak, skomunikowano go z jedną z piętnastu osób, wiedzących o wszystkim. Wzięto odemnie—powiada Delahaye—słowo honoru, że nazwiska tego człowieka nie wyjawię nigdy. Wówczas przedstawiono mi wszystkie dowody przekupstwa 172 deputowanych, senatorów i innych funkcjonariuszów publicznych; dowody były fotografowane. Dokumenty te odesłano jeszcze tego samego wieczora z powrotem do Londynu. Wówczas ogłosiłem całą rzecz w izbie. W bankach, które wskazałem, znaleziono, co było potrzebnem. Mój mocodawca powiedział z góry, że na czekach będą nazwiska „ludzi słomianych”. Tak się też i pokazało. P. Floquet rozdzielił między swoich przyjaciół 300,000 fr. To się potwierdziło. Po za nazwiskiem Davoustu ukryty był Rouvier, po za Chevallardem zmarły minister Barbe. Wszystko to już potwierdzone dziś dowodami. Jako deputowany nie mogłem zrobić więcej. Gdybym dziś był tak nieprzezornym i wymienił nazwiska, zażądano by odemnie dowodów, ja zaś, prywatny człowiek, nie potrafiłbym sprostować temu, czemu sprostować nie mogą:

ankieta ze swemi rozległymi pełnomocnictwami, sądy z policją i więzieniem, a wreszcie rząd z trzymiljardowym budżetem. Ci, którzy dotąd przyznali się, są jeszcze najprzystojniejsi. Byli gorsi. Mogłoby wskazać np. jednego, który przededrzwił komisji panamskiej otrzymał gotówką 200,000 fr. Inny otrzymał od Artona 20,000 fr. w dorożce na Cours-la-Reine; inny 25,000 fr. w kawiarni Duranda. Tuzin winnych, których ankietę dzięki mnie odkryła, reprezentuje przeszło pół miliona łapówek. Tymczasem stwierdzonem jest, że Reinach na ten cel pobrał z funduszy panamskich 7 milionów. Oprócz tego w księgach bankowych: Proppera, Thierrégo i t. d. znaleziono mnóstwo drobnych czeków na 300,500 fr. i t. d., mnóstwo anonimowych bonów, z których wiele przeszło do rąk deputowanych, razem około dwunastu milionów fr. Gdyby nawet połowę sprzeniewierzyli agenci, to pozostaje w rękach przekupionych druga połowa, co najmniej sześciu milionów.

Sprawa Baïhauta.

Zeznania prokuratora Blondina skompromitowały ciężko byłego ministra robót publicznych, Baïhauta. Obydwaj są oskarżeni o sfałszowanie raportu inżyniera Rousseau o stanie robót panamskich.

W r. 1886-ym Rousseau, naczelny inżynier dróg i mostów, wysłany został dla urzędowego zbadania stanu rzeczy do Panamy; opuścił on Francję w towarzystwie Ferdynanda Lessepsa, Boyera, Martina i Jaqueta (wszystko inżynierowie), tudzież kilku delegowanych izb handlowych. W maju Rousseau powrócił i wręczył ministrowi Baïhautowi szczegółowy raport. Baïhaut zatrzymał go przez kilka miesięcy w swoim biurku, zamiast zakomunikowania natychmiastowego radzie ministrów.

Rousseau utrzymywał, że termin ukończenia robót obliczyć się nie da. Tymczasem w *Tempsie* pojawił się sfałszowany raport z podpisem „Rousseau”, w którym powiedziano, że kanał będzie gotów w roku 1892 im i kosztować ma dwa miljardy; Baïhaut z Blondinem sfałszowali więc raport. Tenże Blondin służył także Baïhautowi za pośrednika w tajnych konszachtach z kompanją panamską. W papierach Marjusza Fontane'a znaleziono list Blondina, który imieniem Baïhauta oświadcza wyraźnie, że za taką a taką sumę raport niekorzystny Rousseau'a okaże się dla kompanji korzystnym. Zeznanie pochodzi od uwieszonego Fontane'a.

Za „robotę” swoją otrzymał minister Baïhaut od kompanji pół miliona franków. Czek ministra podniósł Blondin.

Karol Baïhaut, urodzony w r. 1843-im, był po raz pierwszy wybrany do izby w r. 1877-ym i przyłączył się do obozu Gambetty. Został następnie podsekretarzem stanu, a potem ministrem w gabinetach: Dulaclera, Ferrygo i Freycineta. Dymisję wziął w listopadzie 1886-go r.; urzędował przeto w chwili, gdy pierwsza emisja losów panamskich stanęła na porządku dziennym. Emisję tę cofnięto i projekt jej wniesiono powtórnie dopiero w r. 1888-ym. Już Numma Gilly oskarżył Baïhaut'a, że raport Rousseau'a przez sześć tygodni zatrzymał w swem biurku, aby grać tymczasem na giełdzie na zniżkę akcji panamskich. Baïhaut był wraz z Rouvierem zamieszany w inne także przedsiębiorstwa wątpliwej wartości etycznej.

Radca muniępalny, Armengand, który był przyjacielem Baïhauta, dopóki ten ostatni nie uwiódł mu żony, opowiada wszystkim, że milioner dzisiejszy Baïhaut był wówczas zupełnie ubogim. Aby mógł łatwiej szachrować z finansistami, Baïhaut nie zamieszkał w ministerjum, lecz zatrzymał swe mieszkanie prywatne. W pracowni jego przewijali się ciągle funkcjonariusze kompanji panamskiej.

Konfrontacja.

Sędzia śledczy skonfrontował Karola Lessepsa z Blondinem i Baïhautem. Przyszło do starć tak gwałtownych, iż wrzawę słyszano na kurytarzach. Oskarżenie przeciw Baïhautowi wytoczone będzie na mocy konstytucji z r. 1875-go, jako ministrowi (z gabinetu Freycineta). Artykuł 12-ty konstytucji przepisuje, iż ministrowie za popełnione w czasie urzędowania zbrodnie i przestępstwa sądzeni będą przez senat. Wytoczenie procesu uchwała izba deputowanych. Proces Baïhauta będzie toczył się na wzór tego, który w r. 1830-ym wytoczono ostatnim ministrom Karola X-go.

Mityng.

W paryskim Tivoli odbył się w piątek burzliwy mityng antysemitki w sprawie panamskiej. Na prezydentów honorowych wybrano Drumonta i Rocheforta; przydywł faktycznie markiz de Morès. Gdy wrzawa, skierowana głównie przeciw rządowi, przybrała ogromne rozmiary i doprowadziła do starć na pięście, komisarz policji odkrył głowę. Był to znak umówiony. Do sali wtargnęła policja i rozprężyła mityng. Na ulicy aresztowano kilka osób.

Tłum towarzyszył Morèsowi do redakcji *Libre Pa-*

role na bulwarze Montmartre. Tu ponowily się demonstracje, które policja szybko stłumiła.

Inny tłum hałasował przed bankiem Rotszyldów na rue Lafitte. I tu także policja przywróciła porządek, aresztując kilka osób.

Andrieux.

Naśladować Delahayę'a, Andrieux oświadcza również w *Figarze*, iż nazwisk na własną odpowiedzialność nie wymieni. Powiada on: „Konstatuję, że Delahayę, z innych źródeł czerpiąc, doszedł do tych samych rezultatów, co ja. On mówił o 172-ch, ja wymieniałem piętnastu i dodałem, że nazwiska 104-ch znaleźć można w czekach Artona. Inni jeszcze brali pieniądze wprost w kasach kompanji panamskiej. Nie czuję się powołanym zająć miejsca sędziego śledczego.”

Aresztowanie ministra.

Gaulois zapewnia, że Baïhaut tylko energicznej interwencji osobistej ministra sprawiedliwości Bourgeoisa zawdzięcza, jeżeli dotąd przebywa na wolnej stopie.

W czwartek po czterogodzinnem przesłuchaniu sędzia śledczy Franqueville postanowił aresztować Baïhauta niezwłocznie. Była godzina szósta. Zaprowadzono Baïhauta do więzienia śledczego. W dwadzieścia minut potem opuścił je swobodny. Franqueville doniósł ministrowi Bourgeois o aresztowaniu Baïhauta telefonicznie. Bourgeois odpowiedział, że należy go uwolnić tymczasem, dopóki inni aresztowani nie będą.

Blondin zeznał, że za jego pośrednictwem Baïhaut otrzymał miljon od kompanji panamskiej: w r. 1886-ym pół miliona, w r. 1888-ym raz 100,000, a dwa razy po 200,000 fr. Baïhaut przeczy temu.

Młodzi rojalisci.

W piątek odbyło się w Paryżu zgromadzenie młodych rojalistów. Zebrało się 300 ludzi, należących do związku. Przewodniczący oświadczył, że teraz w całej Francji tworzą się komitety rojalistów. Należy jaknajśpieszniej zorganizować się. Przybyły z Madrytu p. de Witt powitał zgromadzonych imieniem hr. Paryża. Książę orleański przybędzie niebawem do Hiszpanji. Hr. d'Haussonville bawi także w Madrycie i organizuje akcję. Uchwalono w d. 21-ym stycznia, w rocznicę zgonu Ludwika XVI-go, urządzić pochód do „Chapelle expiatoire”.

Dalsze zapowiedzi.

W odpowiedzi na żądanie Magnarda oświadcza Andrieux w *Figarze*, że po skończeniu sprawy panamskiej podniesie po kolei kwestje: liwerunków wojskowych, umowy z wielkimi towarzystwami o konwersję długu tunetańskiego i wykupu kolei żelaznych. Wszystkie te sprawy dostarczą równie obfitego materiału dla trybunałów sądowych. Dopiero po zupełnem zgnębieniu rządów oportunistów opinja publiczna odetchnie swobodniej.

Intryga Crispięgo.

Petit Journal utrzymuje, że Korneliusz Hertz był tajnym agentem rządu włoskiego.

Crispi przed odnowieniem trójprzymierza pragnął zrobić genialne posunięcie na szachownicy politycznej. Miano przywrócić dobre stosunki z Francją, aby, odnawiając przymierze, mógł oświadczyć, że Włochy nie są zmuszone do odnowienia traktatu, pomimo tego byłoby gotowe do tego kroku, żądają wszelkie poważniejszych rękami i większych korzyści.

W tym duchu pracował Crispi za pośrednictwem Hertza i szefa swojej kancelarii, Mayora, w Paryżu.

X.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Moskwa 9-go stycznia. (Telegr. Agencji półn.) — Dziś przybył tu emir bucharski.

UKŁADY TAAFFEGO.

Wiedeń 9-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) — Wszyscy uczestnicy rokowań z hr. Taaffem żądają zmian i uzupełnień programu. Lewica żąda prócz tego potępienia antysemityzmu.

Wiedeń 9-go stycznia. (Tel. pryw. K. W.) — Jaworski oświadczył hr. Taaffemu, że klub polski gotów jest przyjąć nowy program, jeżeli tenże przyjęty będzie przez hr. Hohenwartha. (Aj. półn.)

NOWA RENTA.

Budapeszt 9-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Wekerle zawarł układ z grupą Rotszylda i banków węgierskich, na którego mocy finansowe konsorcjum przyjmuje na siebie emisję 1,020,000,000 czteroprocentowej renty w koronach po kursie 91

dla konwersji pięcioprocentowych węgierskich papierów państwowych. (Aj. półn.)

ROZMOWA.

Budapeszt 9-go stycznia. (Tel. pr. Kur. W.) — W dzienniku *Budapesti Hírlap* wydrukowano rozmowę, którą miała księżna Klementyna koburska z pewnym magnatem węgierskim podczas niedawnego pobytu swego w Budapeszcie w przejeździe z Sofji do Wiednia. Księżna oświadczyła, że w chwili obecnej zagraża Bułgarji wielkie przesilenie. „Ja i mój syn — rzekła księżna — byliśmy już powzięli postanowienie opuszczenia Bułgarji na zawsze. Rewizja konstytucji okazała się konieczną dla zabezpieczenia Bułgarji od zamachów mocarstw zagranicznych, najprościej zaś prowadzącym do tego celu środkiem jest utworzenie dynastji bułgarskiej, połączonej związkami krwi ze starą dynastją europejską. Oto dlaczego książę Ferdynand zawrże wkrótce związek małżeński.” Wyznawanie wiary prawosławnej nie jest odtąd uznaniem za obowiązkowe dla najbliższego następcy księcia Ferdynanda. Sama ona sprzeciwiła się temu jako katoliczka, a następnie i dlatego, że w razie nieprzewidzianego wygnania Ferdynanda z Bułgarji nieby on ztamtąd nie wywiozł, oprócz dzieci prawosławnych. Na żądanie Stambułowa, ażeby do konstytucji wpisano przynajmniej, iż wnuki księcia mają być wyznania prawosławnego, księżna Klementyna zgodziła się, wzięwszy pod uwagę, że dużo jeszcze wody upłynie w Dunaju, zanim książę Ferdynand będzie miał wnuków. (Aj. półn.)

SPRAWA PANAMSKA.

Paryż 9-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Hr. d'Haussonville złożył hrabiemu Paryża dokładny raport o stanie rzeczy i otrzymał od niego instrukcję. (Hrabia Paryża przebywał w Madrycie i konferował tam gorliwie z ministrami, uważając sprawę panamską za piedestał dla przyszłego tronu Orleanów; na żądanie wszakże rządu francuskiego wezwany został przez rząd hiszpański do natychmiastowego opuszczenia Hiszpanji, co też wraz z hr. d'Haussonvillem już uczynił; przyp. red.)

Paryż 9-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Książę Choiseul będzie interpelował rząd w sprawie rozdziału przez Floqueta 300,000 fr. z funduszy panamskich i zażąda zwrotu tej sumy kompanji.

Paryż 9-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Aresztowanie Baïhauta ociąga się, ponieważ projekt rządowy z r. 1886-go o emisji losów panamskich, wniesiony przez Baïhauta, podpisany był pomiędzy innymi także przez Carnota, jako ówczesnego ministra finansów. *Gaulois* żąda usunięcia na bok wszelkich skrupułów.

Paryż 9-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Rochefort oświadcza się przeciw rozwiązaniu izby i rozpisanu nowych wyborów, ponieważ orleanisci rozporządzają wielkimi funduszami i mogliby z łatwością zwyciężyć.

Paryż 9-go stycznia. (Telegr. Agencji półn.) — Policja dokonała aresztowań u wielu anarchistów. Niektórzy z nich mają być wydeleni z Francji.

REWIZJA KONSTYTUCJI.

Bruksella 9-go stycznia. (Tel. pr. Kur. W.) — Frère Orban oświadcza się przeciw rządowemu projektowi rewizji konstytucji, który przyznaje prawo wyborcze milionowi mieszkańców, kiedy według Frère Orbana prawo to przyznać należy tylko 540,000.

USZKODZENIE TORU.

Berlin 9-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Pociąg pociągowy, idący z Kolonji, wstrzymany został onegdaj w pobliżu Dortmundu skutkiem wybuchu naboju dynamitowych, położonych na torze. Wszystkie wagony uszkodzone. Podróżni wyszli cało. Tor na przestrzeni 1½ kilometra zburzony.

ZAMIECIE I BURZE.

Jatta 8-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) — Od czterech dni sroży się tu straszna burza morską. Żegluga parowa wstrzymana.

Wiedeń 9-go stycznia. (Tel. prywat. Kur. W.) — Z powodu gwałtownej śnieżycy komunikacja telegraficzna z Turcją i Bułgarią przerwana.

EMIGRACJA DO AMERYKI.

Waszyngton 9-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) — Bil o ograniczeniu przychodów z Europy nie przejdzie w kongresie. Mówią, że podróżni drugiego pokładu będą musieli w Europie przed wyjazdem do Ameryki odbywać tylko siedmiodniową kwarantannę w portach.

Waszyngton 9-go stycznia. (Tel. Ajen. n.) — Komisja kongresu odsuwa od prawa przychodów do Ameryki członków stowarzyszeń, mających na celu niszczenie własności i życia.

Wiedeń 9-go stycznia. (Tel. prywat. Kur. W.) — Toczą się rokowania pomiędzy gabinetami w sprawie wspólnej obrony przeciw cholerze.

Poznań 8-go stycznia. (Tel. prywat. Kur. War.) — Komisja kolonizacyjna zbierze się tu znowu w d. 19-ym b. m. na posiedzenie.

Toruń 8-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) — Walne zebranie przedwyborcze dla okręgu wyborczego Starogard-Tczew-Kościerzyna odbędzie się we wtorek, d. 17-go b. m., w Lubichowie. Na porządku obrad: 1) zatwierdzenie kandydata na posła do parlamentu niemieckiego, 2) nauka o wyborach.

Reym 9-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) — Konsystorz dla zamianowania czterech kardynałów odbędzie się w d. 16-ym b. m.

Londyn 9-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) — Rząd wysłał Ridgewaya w specjalnej misji do Maroka.

Berlin 9-go stycznia. (Tel. prywat. Kur. W.) — Ruble w gotówce 204 65 (onegdaj 204.35)
Ruble na dostawę 204 50 (onegdaj 204.50)

GIEŁDA

Warszawa 9-go stycznia.

Dzisiejsze poranne szacowania berlińskie zapowiadały 204.25 i 204.50, co się równa kursom 48.97 1/2 i 48.90 bez kosztów, a otrzymane nadto depesze potwierdziły, iż tendencja giełdy tamtejszej jest niechętna. Petersburg cenil Londyn z odbiorem natychmiastowym po rs. 9.94 i 9.94 w zafiarowaniu. Nasze zebranie rozpoczęło obroty kursem 49.05 (równia 203.90 m. bez kosztów) za Berlin wpłatowy i przy niewielkim zakupie waluty obniżyło tę

cenę do 48.92 1/2 (t. j. 204.40 m. za 100 rs.). Różnice tworzyły dziś 12 1/2 kop. i 2 1/2 kop. przy porównaniu onegdajszego kursu końcowego na korzyść rubli. W dostawach robiono dziś dość dużo. Sprzedano dostawy z odbiorem stałym w końcu marca r. b. po 48.97 1/2 i 48.95, w końcu lutego r. b. po 49.02 1/2, 49 i 48.97 1/2 i w końcu b. m. po 49, 48.97 1/2 i 48.95.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obracano po 49.05, 49.02 1/2, 49, 48.97 1/2, 48.95 i 48.92 1/2, przy kursach zasadniczych po 49 i 48.97 1/2. Inne niemieckie krótkoterminowe miasta bankowe oddawano po 48.87 1/2 i 48.82 1/2. Londyn krótki bez obrotów. Za Paryż sześciotygodniowy, opatrzone stemplem francuskim, osiągnęto 39.75. Wiedeń krótki brano po 82.60.

Wartość walut nie notowanych urzędowo: przekazy krótkie na Londyn 9.95 1/2, na Paryż 39.95 i na Wiedeń 83.10.

W papierach obrotu średnie, przy tendencji bez zmian. Żądano za listy likwidacyjne po 99.60 i 99.25, względnie do wielkości odcinków. Pożyczki wschodnie w zafiarowaniu po 102.50 II-ej em. i po 103.75 III-ej em., a kupiono kilkadziesiąt tysięcy rubli III-ej em. po 103.65. Cepiono pożyczki premjowe russkie z r. 1864 I-ej em. po 245, których zabrano kilkanaście po 244.50 i 244.75 oraz premjówki z r. 1866 II-ej em. po 193, a także listy premjowe szlacheckie po 193. Pożyczki wewnętrzne 4% z r. 1887-go I-ej serji ceniono po 95.50 i po 95.20, trzy pozostałe serie, a nabyto kilka tys. rubli mieszanych serji po 95.

Listy zastawne ziemskie 5% starano się umieścić po 102.40 I-ej ser. i po 102.25 cztery następne serie, a umieszczono kilkanaście tysięcy najmłodszej serji po 102.05 i 102.10. Listy zastawne 5% m. Warszawy ofiarowano po 102.75 I-ej, II-ej i III serji, po 102.65, IV-ej ser. po 102.50, V-ej i VI-ej ser. po 102, a wzięto kilkanaście tys. ostatniej serji po 101.75 i 101.80.

Sprzedano kilkanaście tysięcy rubli kuponów celnych po rs. 1.59 1/3, przy żądaniu po rs. 1.59 3/4; notowano półimperjały nowe po rs. 8.15, 8.16 i 8.17; zapłacono 49 za kilka tysięcy marek w gotówce.

Godz. 12. Uspokojenie słabe, wyciekające.

Nierządowe kursy żądano: za Berlin krótki 49.15, za Londyn krótki 9.94, za Paryż krótki 39.85 i za Wiedeń krótki 83.

Okowita. Wiadro 100% rs. 11.15 netto. Wiadro 78% rs. 8.87—2%. Dowozy i zapasy dostateczne. Uspokojenie mopne. Cena warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu rs. 11.25 za 100%.

Sprawozdania z targów.

Targ zbożowy na placu Witkowskiego w dniu 9-ym stycznia. — Przy stałej tendencji ceny pozostały dziś prawie niezmiennione. Pszenicy ofiarowano 500 korey; za wyborową płacono 6.30, białą 6.15—6.25, psrą 5.80. Żyta dostarczono 1,200 korey. Wyborowe osiągało 4.80 do 4.90, średnim wcale się nie zajmowano. Owsa ofiarowano 500 korey i sprzedawano po 2.85 do 3.30, stosownie do gatunku. — Dowóz zboża na targ praski w dniu wczorajszym wynosił 21

wagonów, z których: 6 żyta, 9 owsa, 5 kaszy jaglanej i 1 jęczmienia. Tendencja targu była spokojna, obroty dość ciche. Żyto nabywano po 82—83 kop. wyborową, po 80—81 kop. średnie i po 76—79 kop. ordynaryjne. Owies przy moniejszej tendencji nabywano chętnie po 90—93 kop. wyborowy, po 82—88 średni i po 76—80 ordynaryjny. Gryka spokojnie; płacono 85 do 90 kop. stosownie do dobroci ziarna. Jęczmień lepszym cieszył się zakupem, ceny były niezmiennione; za browary osiągnęto 78—80 kop., za towar na paszę 68—75 kop. Kasza jaglana słabo, względnie do gatunku płacono 92—103 kop.

Cukier. Na warszawskim rynku cukrowym panuje obecnie cisza zupełna, przy braku znaczniejszych transakcyj. Rafinada miała usposobienie słabsze. Sprzedano kilkanaście wagonów rafinady w małych główkach z fabryki Konstancja, na wywóz do Persji, co jednakże nie wywarło wrażenia na rynku. Ceny bez zmiany. Notowano: rafinadę: Hermanów rs. 3.90, Czersk, Michałów, Konstancja, Dobrzelin, Walentyków i Ostrów rs. 3.80, a niższe gatunki o 2 1/2 kop. taniej; kostki: Czersk, Michałów, Leonów, Konstancja i t. p. marki rs. 3.67 1/2. Mączka cukrowa krystaliczna w pełnych ładunkach wagonowych rs. 3, a na pojedyncze worki osiągnęto rs. 3.02 1/2 do rs. 3.05 za kamień 24-funtowy. Świadczenia wywozowe na maj-czerwiec kupowano w końcu tygodnia po 80 kop. w stosunku puda.

Gdańsk 6-go stycznia. — Pszenica miała dziś usposobienie cokolwiek słabsze, przy cenach jednak bez zmiany. Płacono za polską tranzytowo jasno-psrą 756 gr. 127 m., 732 gr. 128 mar., jasną 772 gr., 777 gr. 130 mar., wysoko-psrą 774 gr. 128 m., ładną wysoko-psrą szklistą 785 gr. 133 mar. za tonnę. Terminy tranzytu: na kwiecień-maj 130 mar. w zafiarowaniu, 129 1/2 mar. w poszukiwaniu, na maj-czerwiec 131 1/2 m. w zafiarowaniu, 130 1/2 m. w poszukiwaniu; na czerwiec-lipiec 132 1/2 m. w zafiarowaniu, 132 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna tranzytowej 127 mar. Żyto słabiej. Płacono za polskie tranzyto 738 gr. i 744 gr. 101 mar. Wszystkie za 714 gr. i tonnę. Terminy: na kwiecień-maj dolno-polskie 103 mar. w zafiarowaniu, 102 1/2 mar. w poszukiwaniu, na maj-czerwiec dolno-polskie 105 mar. w zafiarowaniu, 104 1/2 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna dolno-polskiego 101 mar. Jęczmień targowano tylko krajowy. Groch polski tranzyto 112 mar. za tonnę targowano. Konieczna nasenna biała 53 mar., 60 mar., 63 m., czerwona 58 mar., 60 m., 61, 62, 63, 64 mar. za 50 kilogramów płacono. Otręby pszenne polskie średnie 3.35 mar., grube 3.60 mar., na wywóz morzem mialkie 3 m., 3.05 m., 3.10 mar. za 50 kil. targowano. Spirytus nie podlegający cłu w towarze gotowym 48 m. płacono; na styczeń-marzec 48 1/2 m. w poszukiwaniu; podlegający cłu w towarze gotowym 28 1/2 mar. płacono, na styczeń-marzec 29 m. w poszukiwaniu. Dla cukru w Gdańsku tendencja spokojna, a w Magdeburgu stała. Kurs w Gdańsku 205.25 mar. za 100 rs.

Sosnowice dnia 3-go stycznia. — Pszenica nie nadaje się do wywozu, dla miejscowego użytku 90 do 95 kop. Żyto nie nadaje się do wywozu, dla miejscowego użytku od 78 do 81 kop. Jęczmień miał zbyt mały, browarny 80 1/2 do 86 1/2 kop., na paszę od 62 do 64 kop. Owies nie nadaje się do wywozu. Kukurydza bez nabywców. Wyka bez ruchu. Groch słabo, Wiktorja 96 1/2—116 1/2 kop., warzelny 84 1/2—88 1/2 kop., na paszę 72 1/2 do 74 1/2 kop. Soczewica w poszukiwaniu, duża 185 do 233 kop., mała 104 1/2 do 136 1/2 kop. Gryka nabywców, wyborowa 83 1/2 do 85 kop. Proso bez nabywców. Siemię lniane bez zmiany, wyborowe 162 1/2 do 166 1/2 kop., średnie 142 1/2 do 156 1/2 kop., zwyczajne 128 1/2 do 140 1/2 kop. Siemię konopne 130 1/2 do 134 1/2 kop. Rzepak 144 1/2 do 160 1/2 kop. Rzepik 136 1/2—152 1/2 kop. Makuchy niższe, lniane 106 1/2 do 109 kop., rzepakowe 82 1/2 do 88 1/2 kop., konopne 60 do 62 1/2 kop. Otręby nieco lepiej, żytnie 57 do 58 1/2 kop., pszenne cieknie 52 do 54 kop., pszenne grube 54 do 56 kop. Kasza jaglana bez sprzedaży.

Nowo wypuszczony
GATUNEK PAPIEROSÓW ZNAKOMITEJ DOBROCI

MARS

10 sztuk 6 kop., 5 sztuk 3 kop.
oraz specjalnie przygotowane dla Królestwa Polskiego w oryginalnem opakowaniu Tytonie

CARSKIE

à 144, 120, 1 rs. i tytoń „BOSFOR“ à 88 kop. za funt, odznaczające się wysokimi zaletami, niebywałą dobrocią, wytrzymują wszelką konkurencję.

Gatunki te polecamy Sz. Publiczności, pewni bowiem jesteśmy, że jako niezwykle dobre i miękkie w smaku, przypadną do gustu PP. palącym, zadowolnić których jest głównem naszym zadaniem.

Dom Handlowy Braci SZAPSZAŁ w Petersburgu
egzystujący od roku 1873-go.

Dom Bankierski
H. WA WELBERG
W WARSZAWIE
i Petersburgu,

ma zaszczyt zawiadomić, że z polecenia i na rachunek Wileńskiego Banku Ziemskiego, wypłacać będzie, począwszy od dnia 2 (14) stycznia r. b. codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt, od godziny 10-ej rano do 3-ej po południu, przedpłatę dywidendową za 1892 rok od akcji tegoż Banku w ilości rs. 20 na każdą akcję, oraz wylosowane listy zastawne i płatne kupony.

2/4 stycznia ciągnięcie

PREMIÓWEK

I-iej emisji 1864 r.

Sprzedaż z zadatkiem **rs. 15** i wypłatą dowolną **od rs. 5**. **Cała wygrana** należy do **kupującego**.

ROSSYJSKI BANK HANDLOWY I KOMISOWY
Generalna Agentura **Senatorska 13.** 63

KLEPSYDRY,

ZAPROSZENIA POGRZEBOWE

ORAZ

napisy na WSTĘGACH do WIĘCÓW

ślubnych lub innych, przyjmuje do druku i naj-
śpieszniej wykona drukarnia **Kurjera Warszaw-**
skiego, Plac Teatralny № 9.

Dr **Jakób Halpern** b. lekarz na klinikach za-
granicznych, choroby **skórne i weneryczne**.
Do 10 r. i od 3—5 po p. Nowy-Swiat 36. 66r

Warszawskie Towarzystwo muzyczne.

Program 2 (351) większego wieczoru muzyczne-
go w środę dnia 11 stycznia 1893 r.

CZĘŚĆ I.

1) Sonata E-dur—Beethoven, p. R. Panzer. 2) a) Arietta
Händel, b) Vittoria Carissimi, c) Plaisir d'amour—Marti-
ni, d) La Colinette—Rameau, p. Tosti. 3) a) Impromptu
G-dur—Schubert, b) Gigue—Searlatti, c) Causerie—Dwo-
rzak, d) Cracovienne fantastique—Paderewski, p. Panzer.
4) a) Air person—Rubinstein, b) Król Olch—Schubert, p.
Tosti.

CZĘŚĆ II.

5) a) Mazurek—Panzer, b) Fantazja z op. Rigoletto—Ver-
di—Liszt, p. Panzer. 6) a) Pourquoi?—Marchessi, b) Dites
mois—Godard, c) Pieśń szwedzka ludowa p. Tosti. 7) Ta-
rantella—Liszt, p. Panzer. 8) a) Air du savoyard—Semet,
b) Warjacje—Proch, p. Tosti.

Początek o godz. 8-iej wieczorem. Wejście wyłącznie od
strony teatru Wielkiego. 53

JEDYNY BROWAR

PORTERU ANGIELSKIEGO

w Warszawie egzystujący od lat 70

E. M. HALL

poleca Porter Eksportowy i Dubeltowy. Sprzedaż
na butelki uskutecznia się w browarze Nowolipie
nr 72 oraz we wszystkich handlach win i wódek.

Z przyczyny nalożenia większej akcyzy o 50%,
cena portera została odpowiednio podwyższoną. 89

W ogrzewanym Cyrku
przy ulicy Ordynackiej
Cyrk Ernesto Ciniselli

Dziś, w poniedziałek, o godz. 8 wieczorem nad-
zwyczajne przedstawienie. **Pożegnalny wie-**
czór i benefis słynnego pogromcy lwów pana
Veltran, który tego wieczora dokaże, do jakiej
perfekcji doprowadził tresurę lwów swoich i **wpro-**
wadzi do klatki panne Therese z którą
w otoczeniu lwów wypije butelkę wina szampań-
skiego. 2-gi występ **stynnych Neapolitań-**
skich koncertantów wokalnie-instrumental-
nych. 2-gi występ **M-lle Franks**. Oprócz tego wy-
stęp całego towarzystwa. 51r

ZEGARKI

fabr. Patek Philippe et Comp., Ls Audemars, J. J.
Badollet, Mermod Freres, Robert Brandt, poleca
JAN LAUTERBACH zegarmistrz
Marszałkowska 143.

NOWOŚĆ: zegarki spadochronne. 4573

KORESPONDENCJA PRYWATNA.

— Bentivi.—Jestem już na wsi i oczekuję wiado-
mości. 94

Specjalna Fabryka i Magazyn Bielizny

L. GAŁKOWSKIEGO,

w WARSZAWIE,

Marszałkowska 131, róg Świętokrzyskiej.

Wszelkie artykuły w zakres | Wyroby trykotowe, Spinki,
bielizny wchodzące. | Szelki, Krawaty.

Ceny stałe—możliwie niskie. 2165

„Najlepszy krój koszul męzkich.”

Rada Miejska Warszawska
Dobroczynności Publicznej,

podaje do wiadomości, że na dostawę drzewa sosnowego, około 360
sążni, polskiej miary, dla zakładów dobroczynnych m. Warszawy,
oprócz leżnicy dla obłąkanych w Tworkach, w ciągu r. 1893, w biu-
rze Rady Miejskiej d. 31 Grudnia (12 Stycznia) 1893 r., we Czwar-
tek, o godzinie 12-iej przed południem, odbędzie się licytacja publicz-
na przez opieczetowane deklaracje, z głośnym następnie przetargiem.

Życzący sobie przyjąć udział w licytacji na wyżej wymienioną
dostawę drzewa sosnowego, obowiązani złożyć w terminie oznaczo-
nym, w Radzie miejskiej—deklarację, napisaną po rusku, podług
wzoru znajdującego się przy warunkach licytacyjnych, z załączeniem
vadum w summie **rs. 864** gotowizną lub też w papierach procento-
wych, po kursie oznaczonym przez Ministerjum Skarbu na ogólne
kauce rządowe i następnie przyjąć udział w licytacji.

Warunki dotyczące się dostawy, jak również wzór do deklaracji,
mogą być przejrzane w Kancelarii Rady Miejskiej, codziennie, w go-
dzinach biurowych.

Naczelnik Zakładów Dobroczynnych Rzeczywisty Radca Stanu **M. Waraksin.**
66r Sekretarz Rady **Lechowicz.**

Rzeźnia nierogacizny na wywóz
pod firmą

MARRIOTT et SELIGMANN

w **LIBAWIE (Kurlandja),**

kupuje większe partie żywej nierogacizny.
Uprasza się o wysyłanie ofert i zapytań pod powyższym adresem. 10

Sarpinka i Sarpinka-Tschesutscha

własnej fabrykacji. 29r

Przesyłanie zamówionych towarów, przyjmu-
je firma

na własny rachunek.

Album próbek na żądanie

wysyła gratis i franco.

Adres: Saratow, Dom Handlowy „Bender & Stepanow” w pasażu.

Na karnawał!

SZTUCZNE KWIATY

balowe i ślubne, podług paryżskich
modeli, polecam Szanownym Paniom
w wielkim wyborze, po cenach nader
przystępnych.—**Krakowskie-Przed-**
mieście № 35, okok Saskiego Ho-
teli, w zakładzie reparacyjnym
połuczonych naczyń. 47R

Encyklopedia Humoru,

4 duże tomy.—Cena zniziona z 8-ju na 3 rs
Sprzedaje Księgarnia

B. Bolcewicz,

Saski Plac № 5. 1432R

Do sprzedania

Folwark z cegielnią

przy szosie, tuż pod miastem handlo-
wym. Pszenną ziemią morgów 18 ze
wszelkimi zabudowaniami, pięknym
murowanym domem o 8 pokojach i
dużym owocowym ogrodem. Łąki
przerzyna rzeka. Sprzedaje się rocz-
nie 500,000 cegieł. Pośrednictwo nie
wylączone.—Bliższa wiadomość: Pań-
ska 40, mieszk. № 11. 2253

Biuro Techniczne

K. Siennicki, inżynier,

Wspólna 23.

Przyjmuje dozór techniczny nad fa-
brykami z odpowiedzialnością rządową.
Udziela porady w kwestiach technicznych.
Sporządzanie planów, rysunków, kosztor-
ysów. Obliczanie siły motorów. Instalacja
i sprzedaż kotłów, maszyn i t. p. Wy-
rabianie marek fabrycznych i patent-
tów. Roboty budowlane, betonowe, dre-
narskie i t. p. 18

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do wiadomości powszechnej, że
1. Roman Witold Zakrzewski, inżynier
technolog, wyznania rzymsko-katolickiego,
zamieszkały w Wrocławiu, Mittelgasse 1a,
syn zamieszkałego w Lisnie w Poznańskim
administratora rolniczego Władysława Teo-
dora Visogolter Zakrzewskiego i tegoż mał-
żonki zmarłej w Lisnie Wandy urodz. Ko-
sińskiej i

2. Zofia Zakrzewska, bez oznaczonego za-
jęcia, wyznania rzymsko-katolickiego, zamie-
szkała w Kaliszu, córka zamieszkałych w
Kaliszu małżonków Włodzimierza i Broni-
sławy ze Skórzewskich Zakrzewskich,
zamierzają wstąpić w związku małżeński.

Ogłoszenie tej zapowiedzi ma nastąpić w
miejscie Wrocławiu i przez jednokrotne ogło-
szenie w **Kurjerze Warszawskim.**
69R Warszawa, d. 3 Stycznia 1893 r.

(L. S.) **UrządNIK Stanu Cywilnego**
(podp.) **Göltzsch.**

DLA PAŃ!!

Najbardziej zużyte gorsety, pióre i repa-
ruje za tanią opłatą.—Nowolipie 8, mie-
szkania 11. 41

Magazyn Ubiorów Męzkich

F. Gardowskiego,

przy ulicy Chmielnej, istniejący od 1878 r.
przeniesiony został na ulicę Święto-
krzyską № 42, niedochoząc do Marszał-
kowskiej. 68R

Dery na konie nadeszły.

Polecamy na sezon bieżący nasiona, na-
wozy sztuczne, Australskie Mydło Re-
sytacyjne dla psów i koni. Koniecznego-
towa biała i czerwona kupujemy.

Dąbrowka Fabryczna

L. MIEROSŁAWSKI & Comp.
Warszawa, Elektoralna № 5. 67R

Angielskiego języka

udziela H. Berger, autor „Latwej Metody”.
Sienna № 18, m. 9. 20

PROSZKI DO ZEBÓW. PELLETIER'A

CZŁONKA PARYŻKIEJ AKADEMII LEKARSKIEJ

ODONTYNA PELLETIER'A

Nadaje białości zębom bez psucia emalii
i wstrzymuje próchnienie.

ELIXIR PELLETIER

Wzmocnia dziąsła, usmierza ból zębów,
perfumuje usta.

Każde pudełko za-
lepione jest pieczątką
tu wydrukowaną,
w czterech kolorach.

Każdy flakonik ob-
lepiony jest pieczątką
tu wydrukowaną,
w czterech kolorach.

Fabryka w domu L. Frere 19 rue Jacob w Paryżu.
U wszystkich Aptekarzy i w Składach perfum.

1764

Minogi Elbląskie OLBRZYMIE,

nadeszły do handlu win

A. ROESLER & Comp.,
przy ulicy Elektoralnej № 1. 12

Nauka i wychowanie.

Adres. Pierwszorzędne biuro nauczycielskie A. Sikorskiej, Niecała 12, rekomenduje nauczycielki, nauczycieli, bony. 4161r

Adres biura nauczycielskiego Łuczyńskiej, Warecka 3. Nauczyciele, nauczycielki, bony cudzoziemki. 40892

Biuro pierwszorzędne kaucjonowane nauczycielskie K. Jaworskiej, Krakowskie-Przedmieście № 7. Rekomenduje nauczycieli, nauczycielki, bony. 70r

Przełożona zakładu naukowego może zająć się wychowaniem osierociących dzieci. Krucza 38, mieszk. 11. 528

Buchalterki wyucza szybko nauczyciel specjalista, autor „Buchalterji popularnej”. Gustaw Chwat, Niecała 4. 704

Francuzka wykształcona, ma kilka godzin wolnych. Marszałkowska 116—19, zrana od 9—11 i od 5-jej do 7-jej. 88

Francuzka konwersacja oraz lekcje. Wspólna 32—14, od 11—1-jej. 548

Gimnazystka szwajkarska, dla dzieci i panienek dorastających. Wzorowo prowadzona. Mazowiecka 5. 89

Lecje francuskiej muzyki udzielam. Ulica Żorawia 24, m. 6. 698

Prof. de Fréhamis, Długa 25. W domu francuskim pomieszczenie dla panienki, fortepian. 42225

Poszukiwany jest na stałe nauczyciel z konwersacją niemiecką lub francuską dla zajęcia się głównie chłopczykiem ośmioletnim i do pomocy w naukach uczniowi klasy 2-jej gimnazjum. Wiadomość: Przejazd 13, m. 25, od 7 do 8-jej w. 500

Szkoła Haliny z Leszczyńskich Tokarzewskiej, Szkoła 8, przyjmuje pensjonarki, udziela lekcji wszystkich rękodzieł korzystnych dla kobiet. 89r

Śpiew, świadectwo Lamperti'ego, muzyka, patent konserwatorium. Udzielam lekcje, Marszałkowska 99, m. 12. 388

Uczeń klasy 6-jej, zdolny filolog, poszukuje korepetycji. Złota 7/9, mieszkania 66, od 4—7. 31

W zakładzie fröblowskim Ludwika Jaworskiej, Wspólna № 40, 2 stycznia rozpoczyna się zajęcia z dziećmi. Tamże rozpoczyna się nowy kurs metody dla wychowawczyń. 42343

W zakładzie fröblowskim Zofii Garbowskiej, Zielna № 11, nowy kurs metody dla osób dorosłych rozpocznie się d. 7-go stycznia. 59r

Doniesienia osobiste.

Młoda osoba, inteligentna, praktyczna i dobrze wychowana, mieszkająca na prowincji i nie widząc w kółku swoich znajomych człowieka mogącego ją uszczęśliwić, nie mając przytem żadnej bliższej rodziny, chce znaleźć opiekuna w mężu nie starszym nad lat 40, którego wykształcenie, charakter i prawo, dawałyby jej spokój i szczęście. Panowie ze sfery ludzi inteligentnych i dobrze wychowanych, ze skromnym chociażby lecz pewnym utrzymaniem, zechcą adresować oferty post-restante Warszawa pod dewizą „Festina lente”, z zastrzeżeniem numeru ogłoszenia. Oferty odbierane będą raz na tydzień. 494

Posady i prace.

a) Poszukiwane.

Angielka z Londynu (gruntownie francuski, włoski). 3 Miodowa, oficya 25. 444

Bona francuska, świeżo przybyła, poszukuje miejsca. Krucza 13, m. 33. 732

Chemi-plac przyjmie polka, posiadająca języki francuski, ruski, przedmioty klasyczne oraz muzykę z upoważnienia Kons. Warszawskiego. Wiadomość w Schronieniu nauczycielek, Królewska № 37. 410

Niemka wykształcona szuka godzinę zajęć. Magazyn Drexlera, ul. Nowosenatorska 2. 660

Rządów domów z kaucjami i obeznanymi z przepisami policyjnymi oraz sądowymi rekomenduje kantor komisowy kaucjonowany, Nowosenatorska 6. 4019r

b) Zaofiarowane.

Bona niemiecka potrzebna. Bracka 16, mieszkania 24. 742

Garnitur na prowincji poszukuje od 1-go lutego zdolnego i inteligentnego zecera, ze świadectwami kilkoletniej samodzielnej pracy, znajomością polskiego i ruskiego poprawnie. Wynagrodzenie 35 rs. miesięcznie i tantiema. Posiadający kapitał może wejść do spółki. Oferty przyjmuje Kurjer dla „Tantiema”. 97r

Potrzebne staniczarki i podręczne do spódnicy. Żorawia 12, mieszk. 11. 736

Ekspedycja piszący dobrze po rusku i niemiecku potrzebny zaraz do pisma codziennego wychodzącego. Oferty z curriculum vitae składać w kantorze Kurjera pod „Dobry ekspedycja”. 82r

Kasjerki, buchalterki i ekspedjentki do sprzedawania poleca kantor komisowy, Nowosenatorska 6. 14r

Lokaj niefamiliijny tylko z dingoletniami świadectwami, lat po 40, zręczny do usług w domu i w podróży za granicą, z językiem niemieckim potrzebny zaraz lub później. Ulica Instytutowa 6, m. 3. 95r

Ogrodników z dobrimi rekomendacjami umieszcza kantor komisowy kaucjonowany, Nowosenatorska 6. 4018r

Potrzebna jest zdolna maszynistka do trykotów. Ulica Dobra № 1, mieszk. 27, róg Tamki. 740

Panna służąca znająca się na kroju i gospodarstwie potrzebna zaraz na wyjazd do gubernji kijowskiej. Chmielna 33, mieszk. 6, zrana między 10 a 11-tą i 5 a 6-tą po południu. 737

Potrzebna bona niemiecka młoda, z krawieczyzną. Niecała 12, mieszk. 24. 87r

Potrzebny jest natychmiast wykwalifikowany, samodzielny buchalter do interesu manufaktury - hurtowo - towarowego. Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy już w takim interesie pracowali. Oferty z referencjami proszę składać w Kurjerze pod literami A. 2. 622

Panny do roboty pończoch, zdolne, potrzebne zaraz. Freta № 35, m. 4. 661

Potrzebne są panny uzdolnione do krawców. Wiadomość: Nowolipie 30, mieszkania 28. 391

Potrzebna panna do kroju bielizny damskiej, podręczna do dziurek i uczennica, może być ze wszystkiemi. Ulica Ordynacka № 12, mieszk. 3. 492

Potrzebni uczniowie do nauki rzeźbiarstwa. Długa № 19, Dobrowolski. 386

Potrzebny jest lekarz na prowincję, w miejscowości bardzo korzystnej. Blizsze szczegóły w kantorze Kurjera Warsz. 186

Służącej niemieckiej do wszystkiego poszukuje zaraz. Królewska 1, mieszk. 23. 609

Uczniów kilku potrzeba do nauki ślusarstwa i tokarstwa. Wiadomość u szwajkarskiej, Marszałkowska 13. 63r

Kupno i sprzedaż.

Aklacz skarogniada, bardzo ładna, ujeżdżona pod wierzch i do zaprzęgu, niedrogo do sprzedania u egzektora kancelarii JW. oberpolicmajstra. 357

Buraki pastewne 400—500 korcy do sprzedania częściowo lub razem w ogrodach Kronenberga, Okopowa wprost Ogrodowej. 556

Do sprzedania broszka i koleczyki z pereł brylantów za rs. 40. Jerozolimka 63, stróż wskaże. 559

Fortepian do sprzedania z dobrym głosem, fabryki Kerntopfa, garnitur mebli. Wiadomość: Aleja Jerozolimka № 25, mieszk. 22, od 12 do 3-jej. 171

Fortepian F. Kerntopfa, 7 oktaw, rs. 180.— Długa 25, lombard. 734

Fortepian Schiller-Becka, amerykańskiego systemu, sprzedam. Krakowskie-Przedmieście 64—2. 668

Garnitur mebli utrechtem kryty, szafka patryzka do pasztetów, platery, noże, widelce i łyżki używane do sprzedania. Nowy-Swiat № 27, mieszkania 14. 724

Kupuje fortepiany, pianina używane, zamieniam, reparacje przyjmuję. Pańska 10. 586

Kasy ogniotrwałe najtańsze i najlepsze u R. Bohtego, Nowy-Swiat 34. 2r

Karety, sanki i karety kolejowe wynajmuje najtaniej. Chmielna 12. 517

Kozetka, 4 krzesła, stolik, cena 32, otomana 18 rs. Marszałkowska 91—24. 726

Koczyki z fordeklem, faeton i bryczka używane, faetony, wolantki, wózki krakowskie nowe sprzedaje. Leszno 52. 733

Kolumny, kandelabry, stolice, garnitur, szafy, stoły, krzesła, komoda. Marszałkowska 135. 738

Lando skórzane, prawie nowe, tanio do sprzedania. Nowy-Swiat 33, mieszk. 3. 730

Mebie za bezcen! Garnitur czarny, orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredensy, stoły, krzesła, biuro, szeslongi, firanki. Marszałkowska 108, od ulicy Chmielnej 37, m. 30. 581

Mebie tanio! Kompletne urządzenie salony, buduarowe, gabinetowe, do jadalni, dołowe oraz inne meble i lustra w całości lub pojedynczo sztuki. Marszałkowska 119, między Złotą a Sienną, mieszkania 15, druga brama, parter. 38

Mebie za bezcen! Garnitur czarny, orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredensy, stoły, krzesła, biuro, szeslongi, firanki. Nowogrodzka 28, pierwsza brama od Marszałkowskiej, u właściciela domu. 250

Maszyny pięknie szyjące od rs. 12, nowe 35, stare przyjmuję. Długa 20, mieszkania 34, Tagszejn. 41899

Mebli garnitury gabinetowe od 35 rs. Motomana 23, szeslong 15. Obstalunki, przeróbki tanio. Marszałkowska № 77, Wodzyński. 739

Mebie: garnitury, otomany, szafy, kredensy, szeslongi, biurka, komody, łóżka i inne, niepraktykowane niskie ceny. Krakowskie-Przedmieście 10, m. 6. 669

Mebie po zwiniętych magazynie, rozmaite garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, szafy i inne za bezcen. Świętokrzyska 16, m. 13, w bramie na lewo. 702

Owies wagonami i detalnie sprzedaje dom handlowy B. Werner et Comp, Królewska 8. 7r

Potrzebne tanio Pismo Święte Dorego, nowe wydanie. Księgarnia Kolińskiego, Marszałkowska 122. 741

Prasowaczka mechaniczna paryska do bieleziny, garnitur salony, machinowy fabryki Simlera, do sprzedania. Ulica Piękna № 16. 55r

Suknie wełniane, jedwabne eleganckie do sprzedania. Wspólna 24, m. 7. 434

Suknia biała wełniana z kaskadą złotych szperel i parę innych gustownych tualet do sprzedania za przystępną cenę. Chmielna 14, m. 15, w drugiej bramie na dole. 728

Sprzedam maszynę 12-konką, kotły, kominy. Wspólna 23, m. 3. 40158

Sanki, faeton do sprzedania. Świętokrzyska № 35. Wiadomość u stróża. 42126

Interesa handl. i majątk.

Do wydzierżawienia kawiarnia z mieszkaniem, bilardem zaraz. Wiadomość: róg Ciepłej i Grzybowskiej, skład wódek. 598

Do sprzedania hydrauliczna prasa do prasowania kapeluszy, kompletna, oraz maszyna do szycia krawiecka. Łódź, u E. Röder, Zielona № 5. 81r

Do sprzedania kawiarnia z bilardem. Bednarska № 8. 344

Do sprzedania 52 wioki lasu sosnowego wraz z gruntem, położonego w gub. piotrkowskiej, po obu stronach planty kolei warszawsko-wiedeńskiej. Wiadomość bliższa w Warszawie, ulica Mazowiecka № 4, mieszkania № 9. 425

Do sprzedania mydlarnia. Warunki przystępne. Piękna № 44. 620

Dom wydzierżawie. Wiadomość: Wronia № 13. 553

Jest do sprzedania sklep dystrybucyjno-spożywczy za przystępną cenę z powodu słabości. Tłomackie № 3. 233

Mydlarnia do sprzedania. Wiadomość: Tłomacka № 45, mieszkania 30, do godziny 10-jej zrana. 466

Magie do sprzedania tanio. Gęsia 13. 696

Posesja nowa na 16,800 łokci gruntu, zabudowana na Pelcowiznie, przy samej linii dr. żel., zdatna na fabrykę lub letnie i zimowe mieszkania, jest do odstąpienia. Wiadomość: Królewska № 3, mieszk. № 15. 460

Sklepek z dystrybucją do sprzedania. Topiel № 14. 381

Sklep spożywczy z dystrybucją do sprzedania za 75 rs. Pańska 23. 450

Sumy lub dom kupię bez pośredników. Może być z licytacji. Oferty z opisem w Kurjerze „B. 100.” 336

Sklep spożywczy do sprzedania. Śliska 60. 587

Sklep spożywczy jest do sprzedania. Ogrodowa № 45. 436

Sklep spożywczy, zaliczony do najlepszych w mieście, sprzedam tanio, lecz zaraz. Krucza 19, mieszk. 9, u W-go Karckiego. 635

Skład wódek z powodu słabości do sprzedania. Wiadomość: Chłodna 62, na miejscu. 613

Sprzedam sklep wiktualów z dystrybucją za rs. 60, z powodu śmierci właściciela. Dowiedzieć się można o tym sklepie: Żelazna № 50, w sklepie. 727

Tanio sprzedam sklep kolonialny dobrze procentujący, z powodu objęcia posady z dniem 1-ym stycznia. Wiadomość w Biurze ogłoszeń, Senatorska 26. 94r

Z powodu słabości sklepik do sprzedania. Garbarska № 5. 413

3,000 rs. dam na hypotekę. Solna 14, m. 11. 362

2,000—3,000 rs. poszukuje się na pierwszą hypotekę majątku ziemskiego po 15,000 rs. Towarzystwa. Oferty pod „Towarzystwo” przyjmuje Kurjer. 692

3,000 rubli potrzebne jest na hypotekę domu w Warszawie; pewność zupełna. Wiadomość u adw. przys. Śliwowskiego, Wspólna 10, między godz. 5—6-tą. 607

Lokale.

A. Wróblewski i S-ka, zakład przewoźny, Nowo-Senatorska 6, Filja Nowy-Swiat 12. Złatwia przeprowadzki, opakowania, przewóz mebli. 40945

A) Kantor komisowy, Nowo-Senatorska 6, pośredniczy w wynajmie mieszkań i sklepów. 35r

Oddzielny pokój do wynajęcia zaraz. Świętokrzyska № 17, m. 17. 441

Pomieszczenie dla ucznia szkół prywatnych, z całodziennym utrzymaniem, opieką Zielna 13—5. 459

Poszukiwane są dwa mieszkania, osobne domki lub budynki, mogące być urządzone na przytułek noclegowy dla 300 osób każdy podczas miesięcy zimowych, za opłatą, od 1 stycznia do 1 lipca r. b. Oferty wraz ze wskazaniem ceny półrocznej i wymiaru reflektanci zechcą nadsyłać do Kurjera Warsz. pod lit. „dla K. Ch.” 601

Pokój duży, umeblowany, dla przystwoit osoby, do wynajęcia. Żorawia 23, mieszkania 28. 632

Zaraz do wynajęcia 6 pokoi, dom za Nowo-Zielną. Zielna 41. 388

Zaraz pokoje kawalerskie z meblami lub bez od rs. 6 miesięcznie. Pańska 86. 589

Doniesienia rozmaite.

A) Wyprzedaż różnych towarów lokciowych: wełny różnokolorowe, plusze jedwabne, wełniane, aksamity kolorowe, fantazyjne, Voile, Batysty, Fille français kolorowe. Prócz tego wielka ilość różnych resztek: Wełny, kortów, Flanel, Barchanów, firanek, kretonów, płótna, chustki sprzedaje po cenach niżej kosztu. — M. Szyska, Żelazna-Brama 2. 96r

Czytelnia najtańsza 30 kop. miesięcznie, 4000 tomów. Bielańska, hotel Paryżki. 42250

Fortepianista grywa na balach i wieczorach. Nowy-Swiat № 33, m. 14. 735

J. Kozłowska poleca kwiaty po cenach przystępnych. Senatorska № 8. 689

Leszno № 33. Do sklepu produktów wiejskich A. Wendorff, nadszedł transport świeżych wedlin litewskich, kiszi pasztetowe wiejskie, masło śmietankowe f. po kop. 60—50, chleb wiejski w środę i w sobotę, oraz mleko świeże trzy razy dziennie dostać można. 515

Mleko świeże z dóbr Domaniew, codziennie mod 7-jej zrana w składzie farb, Długa 8. Z odnośnieniem do domów kwarta 9 kopiejek. 355

Najtaniej wykwinne ekwipaże wynajmuje „Lüksus.” Ulica Włodzimierska 6. Telefonu 89. 42251

Pies wyżeł gordon, czarny, podpalany, zginił dnia 5-go stycznia, wabi się „Tenor.” — Znalazca zechce odprowadzić: Nowy-Zjazd № 3, mieszkania 9, za nagrodą. Nieprawy posiadacz będzie odpowiadać sądowo. 619

Pianistka doskonale grająca tańce przyjmuję zamówienia wieczorowe. Wspólna 12—21. 717

W piątek 6-go stycznia, pomiędzy 2—3-ią po południu, zgineła jamniczka podpalana, nożki krzywe, z czerwona wstążką na szyi. Proszę odprowadzić: Karmelicka 28, m. 5, za nagrodą. 657

Wojciech Osmański przyjmuje zamówienia na bale z orkiestrą, od 6-u do 20-tu osób, skrzypce z fortepianem. Szeroka-Freta 18, mieszkania 7. 723

Ważne dla Pań. Czeszę panie u siebie, przyjmuję zamówienia na miasto. Zgoda № 5. 35

3 Trebacka! Magazyn Zaorskiej kupuje, sprzedaje używaną garderobę damską, męską, dzieciinną. 729

4 grudnia zginął mops „Bobus” w okolicy Marszałkowskiej, ogrodu Saskiego, z obrozą. Proszę odprowadzić: Marszałkowska 44A, m. 1, za nagrodą. Nieprawy posiadacz odpowiadać sądowo. 614

*) Stanki trykotowe, zakłady, dziecinne, ubiorki, halki wełniane, kaftanki ciepłe, chustki od 90 kop., kamasze włóczkowe damskie. „Manufaktura Krajowa.” A. Brochocki Niecała 12. 296

*) Aksamitki i wstążki różnokolorowe „Manufaktura Krajowa.” Niecała 12. A. Brochocki.

*) Woalki od 15 kop. i droższych, wybór wielki. „Manufaktura Krajowa.” Niecała 12. 296